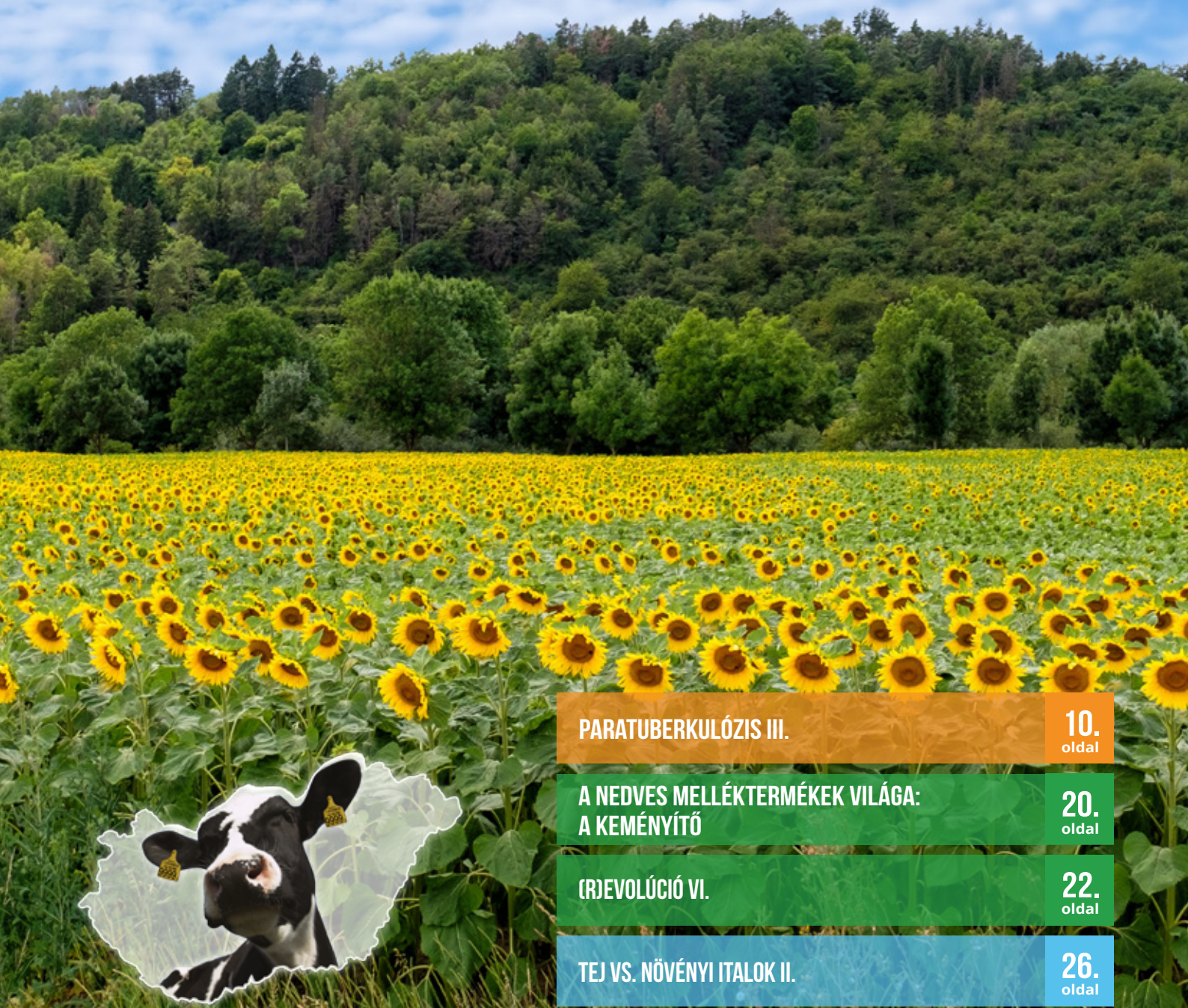

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ

HÍRLEVÉL

2020. XX. évfolyam 7. szám

2020. JÚLIUS

PARATUBERKULÓZIS III.

10.
oldal

A NEDVES MELLÉKTERMÉKEK VILÁGA:
A KEMÉNYÍTŐ

20.
oldal

(R)EVOLÚCIÓ VI.

22.
oldal

TEJ VS. NÖVÉNYI ITALOK II.

26.
oldal

ÁLLATTENYÉSZTÉSI TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58. | Tel.: +36 20 406-7084 | E-mail: atkft@atkft.hu | www.atkft.hu

2100 Gödöllő,
Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:

Rácz Henriett
06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:

Szűcs Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László
Dr. Kenéz Árpád
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László
Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

Kutas Ferenc

Lebonyolítás:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUM	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS A paratuberkulózis költségei és az ellene való védekezés egy hazai nagyüzemi holstein-fríz tehenészetben III. - A paratuberkulózis hatása a termelési mutatókra és az okozott veszteségek (Dr. Fodor István, dr. Matyovszky Balázs, dr. Biczó András, dr. Ózsvári László)	10
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	14
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	15
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	15
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	16
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	16
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Dr. Ózsvári László)	18
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA A nedves melléktermékek világa - A keményítő (Szűcs Judit, dr. Orosz Szilvia)	20
A tömegtakarmányok (r)evolúciója hazánkban (2007-2020.) VI. Befejező gondolatok (Dr. Orosz Szilvia)	22
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Gondolatok a tejről és az azt helyettesítő növényi italokról II. (Dr. Kenéz Árpád)	26
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	28

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUM

SZOLNOKI FŐISKOLA (SZOLNOK, TISZALIGETI SÉTÁNY 14.)

2020. SZEPTEMBER 16-17.

MÁOK: 35 pont

Időpont	Téma	Előadó
10:00-10:40	A borjúnevelés takarmányai a gyakorlatban: folyékony takarmányok	Johan Hoogendoorn, Dairytop
11:00-11:40	A borjúnevelés takarmányai a gyakorlatban: szilárd takarmányok a 180. életnapig	Johan Hoogendoorn, Dairytop
12:00-12:40	A borjú- és növendéknevelés gazdasági kérdései	Bakos Gábor Bos-Frucht Agrárszövetkezet
14:00-14:40	Tejpiaci kilátások	Fórián Zoltán, vezető agrárszakértő Agrár Kompetencia Központ, Erste Bank
15:00-15:40	Helyettesítő termékek a tejpiacon	Dr. Wagenhoffer Zsombor Magyar Állattenyésztők Szövetsége

MÁOK: 23 pont

Időpont	Téma	Előadó
10:00-10:40	Az antibiotikumok és a fertőtlenítőszeresek használatáról – Aujeszky-Semmelweis emlékére	Dr. Búza László, Intervet Hungária Kft.
11:00-11:40	A borjúnevelés állategészségügyi kihívásai	Dr. Könyves László Állatorvostudományi Egyetem
12:00-12:40	Két kísérlet a szürkemarkarha megmentésére	Dr. Szöllősy Gábor a Magyar Mezőgazdasági Múzeum nyugalmazott muzeológusa

A változtatás jogát fenntartjuk!

Jelentkezési határidő: 2020. szeptember 4.

TÁJÉKOZTATJUK KEDVES PARTNEREINKET, HOGY AZ ELMARADT JÚNIUSI SZEMINÁRIUM TERVEZETT ÚJ IDŐPONTJÁ OKTÓBER 14-15. MIVEL AZ ŐSZI EGÉSZSÉGÜGYI HELYZET BIZONYTALAN, FOLYAMATOSAN TÁJÉKOZTATNI FOGJUK ÖNÖKET A FEJLEMÉNYEKRŐL.

Az ágazat életében részt vevő minden kollégát szeretettel várunk rendezvényünkre!
További információ: Rácz Henriett (szeminarium@atkft.hu, +36-20/329-5227), www.atkft.hu

A rendezvény
támogatói:

SZÁMADÁS AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. TÁBLÁZAT: A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNY JELLEMZŐI ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK SZERINT (2020. JÚLIUS)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	413	181 541	147 596	4 783 271	32,41	26,35	6 289	5 643
"C" módszer	31	874	671	15 216	22,68	17,41	10	18

2. TÁBLÁZAT: AZ ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY LÉTSZÁMA ÉS TERMELÉSE A 2020. JÚLIUS HAVI ELLENŐRZŐ FEJÉS NAPJÁN (MEGYÉNKENÉNT, ÖSSZESEN ÉS ÁTLAGOSAN)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	17	10 175	599	8 316	290 474	34,93	28,55	307	305	2
Bács - Kiskun	28	6 383	228	4 994	135 797	27,19	21,27	199	237	-38
Békés	34	17 398	512	13 718	424 347	30,93	24,39	494	433	61
Borsod - Abaúj - Zemplén	18	8 023	446	6 482	202 268	31,20	25,21	379	236	143
Csongrád-Csanád	19	9 531	502	7 777	255 108	32,80	26,77	271	319	-48
Fejér	19	11 844	623	9 726	328 824	33,81	27,76	400	432	-32
Győr - Moson - Sopron	33	15 576	472	12 889	435 728	33,81	27,97	664	615	49
Hajdú - Bihar	48	20 631	430	17 030	530 439	31,15	25,71	780	702	78
Heves	9	3 159	351	2 574	86 005	33,41	27,23	134	93	41
Komárom - Esztergom	8	5 142	643	4 339	162 938	37,55	31,69	196	130	66
Nógrád	8	3 582	448	2 868	90 244	31,47	25,19	109	105	4
Pest	28	12 636	451	10 544	359 214	34,07	28,43	495	392	103
Somogy	11	6 463	588	5 381	190 329	35,37	29,45	283	147	136
Szabolcs - Szatmár - Bereg	25	10 511	420	8 025	252 510	31,47	24,02	451	324	127
Jász - Nagykun - Szolnok	27	12 410	460	10 131	307 254	30,33	24,76	330	351	-21
Tolna	30	6 581	219	5 338	157 580	29,52	23,94	221	170	51
Vas	17	6 970	410	5 731	181 796	31,72	26,08	134	213	-79
Veszprém	23	10 520	457	8 412	281 564	33,47	26,76	309	304	5
Zala	11	4 006	364	3 321	110 851	33,38	27,67	133	135	-2
2020. július	413	181 541	440	147 596	4 783 271	32,41	26,35	6 289	5 643	646
eltérés az előző hónaptól:	-1	646	3	-1 444	-108 400	-0,41	-0,69	704	-62	

3. TÁBLÁZAT: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI MEGOSZLÁSA (2020. JÚLIUS)

Istálló átlag	Száma	Telepek %-os megoszlása	Száma	Tehenek %-os megoszlása
30.1 kg felett	46	11,14	39 245	21,62
25.1 - 30.0 között	134	32,45	78 672	43,34
20.1 - 25.0 között	119	28,81	44 255	24,38
15.1 - 20.0 között	65	15,74	14 874	8,19
10.1 - 15.0 között	37	8,96	3 471	1,91
5.1 - 10.0 között	7	1,69	655	0,36
5.0 kg alatt	5	1,21	369	0,20
Összesen:	413	100,00	181 541	100,00

Istálló átlag: 26,35 kg

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. TÁBLÁZAT: AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMNÁL (419 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNEL) KEVESEBBET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2020. JÚLIUS)

Rang-sor	azonosító	Tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	181	160	6 934	43,34	38,31
2	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	389	353	12 860	36,43	33,06
3	1544101	Nagykörüi Haladás Zrt.	Nagykörű	386	321	12 275	38,24	31,80
4	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	315	257	9 962	38,76	31,63
5	1127301	Bircsák Farm Kft	Ecseg	219	194	6 754	34,81	30,84
6	1605301	100 % Tej Mg.Ker.és Szolg.Kft.	Tolnanémedi	175	157	5 384	34,29	30,77
7	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Berettyóújfalu	101	89	3 044	34,20	30,14
8	1847701	Laktagro Kft	Csót	259	223	7 770	34,84	30,00
9	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	252	193	7 514	38,93	29,82
10	1708701	Pinkamenti Agrár Kft	Vasalja	364	294	10811	36,77	29,70
11	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	385	323	11348	35,13	29,47
12	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	140	113	4122	36,48	29,45
13	0700221	Haladás Mezőgazdasági Kft	Kóny	201	170	5 847	34,39	29,09
14	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	236	203	6 780	33,40	28,73
15	0807421	Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény	377	289	10 780	37,30	28,59
16	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	325	263	9 217	35,05	28,36
17	1274321	Merész Sándor	Csomád	175	144	4 933	34,25	28,19
18	0731221	Magyarkeresztúri Mg.Faluszövetkezet	Magyarkeresztúr	187	160	5 265	32,90	28,15
19	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	187	152	5 238	34,46	28,01
20	1280621	Csikvártéj Kft	Nagykörös	172	135	4 787	35,46	27,83
21	1625001	Felsőnána Agrár Kft.	Felsőnána	266	246	7 367	29,95	27,69
22	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísér.Ü.	Kaposvár	48	41	1 320	32,18	27,49
23	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	344	289	9 446	32,68	27,46
24	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	399	338	10 864	32,14	27,23
25	1468021	Namás Zoltán Farm	Kölcsé	82	67	2 219	33,11	27,06
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 165	5 174	182 840		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				247	207		35,34	29,66

5. TÁBLÁZAT: LEGALÁBB AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMÚ (419 ÉS TÖBB) ELLENŐRZÖTT TEHENET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2020. JÚLIUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	612	530	23 330	44,02	38,12
2	1015421	Solum Zrt.	Komárom	1 264	1 046	47 305	45,22	37,42
3	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	593	593	21 371	36,04	36,04
4	1947121	Kerka-Genetics Kft	Rédics	536	466	18 932	40,63	35,32
5	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	1 709	1 495	59 689	39,93	34,93
6	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal	759	650	25 978	39,97	34,23
7	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 483	1 191	50 694	42,56	34,18
8	1249021	Lakto Kft.	Dabas	940	798	32 125	40,26	34,18
9	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 888	2 406	98 493	40,94	34,10
10	1060001	Állért Kft.	Ete	468	401	15 817	39,44	33,80
11	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	820	713	27 309	38,30	33,30
12	0607001	Sereg-Tej Sz.m.Teny.Kft.	Seregélyes	484	423	16 041	37,92	33,14
13	1004021	Solum Zrt.	Komárom	895	751	29 264	38,97	32,70
14	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 108	943	36 125	38,31	32,60
15	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt	Nagyszentjános	952	778	31 025	39,88	32,59
16	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalu	518	461	16 598	36,00	32,04
17	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	915	765	29 222	38,20	31,94
18	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1 064	887	33 970	38,30	31,93
19	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1 141	926	36 384	39,29	31,89
20	0934621	Multiton Kft	Miskolc	653	535	20 765	38,81	31,80
21	0321301	Zsadányi Malom 97 Kft	Zsadány	593	464	18 707	40,32	31,55
22	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr	1 263	995	39 566	39,76	31,33
23	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	425	356	13 308	37,38	31,31
24	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 794	1 493	56 141	37,60	31,29
25	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	484	418	15 141	36,22	31,28
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				24 361	20 484	813 297		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				974	819		39,70	33,39

6. TÁBLÁZAT: AZ 1000 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL TÖBBET TARTÓ TENYÉSZETEK ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2020. JÚLIUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
1	1015421	Solum Zrt.	Komárom	1264	1046	47 305	45,22	37,42
2	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	1709	1495	59 689	39,93	34,93
3	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1483	1191	50 694	42,56	34,18
4	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2888	2406	98 493	40,94	34,10
5	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1108	943	36 125	38,31	32,60
6	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1064	887	33 970	38,30	31,93
7	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1141	926	36 384	39,29	31,89
8	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr	1263	995	39 566	39,76	31,33
9	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1794	1493	56 141	37,60	31,29
10	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1591	1315	49 317	37,50	31,00
11	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1188	1012	36 709	36,27	30,90
12	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2055	1695	62 357	36,79	30,34
13	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1090	837	32 973	39,39	30,25
14	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1280	1076	38 587	35,86	30,15
15	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1165	1024	34 847	34,03	29,91
16	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1051	896	31 277	34,91	29,76
17	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1815	1578	53 184	33,70	29,30
18	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	1001	829	29 248	35,28	29,22
19	0305021	Hidasháti Zrt.	Murony	1137	941	33 218	35,30	29,22
20	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft	Hajdúböszörmény	1879	1542	54 622	35,42	29,07
21	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1147	951	33 282	35,00	29,02
22	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2086	1822	60 446	33,18	28,98
23	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Cegléd	1024	850	29 132	34,27	28,45
24	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1600	1231	44 528	36,17	27,83
25	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1017	782	27 403	35,04	26,94
26	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1873	1505	50 330	33,44	26,87
27	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1164	943	30 078	31,90	25,84
28	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2210	1718	56 871	33,10	25,73
29	0300321	Nemzeti Ménesbirtok ésTang. Zrt.	Mezőhegyes	1058	750	26 723	35,63	25,26
30	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1193	922	28 377	30,78	23,79
31	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1128	862	22 935	26,61	20,33
32	1415001	Inter Agrárium Mg.Kft.	Nagyecsed	1247	890	24 500	27,53	19,65
33	1538422	Alcsiszigeti Mg. Zrt.	Mezőtúr	1060	908	20 637	22,73	19,47
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				46 773	38 261	1 369 943		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				1 417	1 159		35,81	29,29

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHÉNÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2020. JÚLIUS)

7.1. TÁBLÁZAT: BARANYA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 888	2 406	98 493	40,94	34,10
2.	0146721	Bicséridi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	820	713	27 309	38,30	33,30
3.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	501	418	14 911	35,67	29,76
4.	0155521	DUPOR Állatteny.Ker.és Szolg.Kft	Görösgal	876	694	25 733	37,08	29,38
5.	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. és Szolg.Zrt.	Borjád	467	393	13 401	34,10	28,70
6.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	424	358	11 755	32,83	27,72
7.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	718	596	19 023	31,92	26,49
8.	0111021	Geresdlaki Mg.Zrt.	Geresdlak	386	308	10 148	32,95	26,29
9.	0104802	Belvárdgyulai Mg. Zrt.	Berkesd	512	396	12 869	32,50	25,14
10.	0150801	Lukovics és Társa Kft.	Magyarszék	250	203	6 270	30,89	25,08
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 842	6 485	239 912		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				784	649		36,99	30,59

7.2. TÁBLÁZAT: BÁCS - KISKUN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200901	Dávodi Augusztus 20.Zrt.	Dávod	903	738	25 206	34,16	27,91
2.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	490	398	13 378	33,61	27,30
3.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	874	688	22 846	33,21	26,14
4.	0201601	Déli Agrárszakképzési Centrum	Jánoshalma	29	25	752	30,06	25,92
5.	0206421	Katymári Mezőgazdasági Zrt.	Katymár	184	167	3 952	23,66	21,48
6.	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	347	280	7 443	26,58	21,45
7.	0212001	Kék Duna Mg.Szöv.	Fajsz	265	229	5 475	23,91	20,66
8.	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1 128	862	22 935	26,61	20,33
9.	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalmi	345	272	6 879	25,29	19,94
10.	0241401	Csontos Imre	Kiskunmajsa	26	23	516	22,42	19,83
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 591	3 682	109 382		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				459	368		29,71	23,83

7.3. TÁBLÁZAT: BÉKÉS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0321301	Zsadányi Malom 97 Kft	Zsadány	593	464	18 707	40,32	31,55
2.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	604	444	18 371	41,38	30,42
3.	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	427	344	12 814	37,25	30,01
4.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	252	193	7 514	38,93	29,82
5.	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 137	941	33 218	35,30	29,22
6.	0303401	Rákóczi Mg. Szöv.	Kétsoprony	467	403	13 212	32,78	28,29
7.	0303221	Agro-M Zrt.	Orosháza	624	532	17 038	32,03	27,31
8.	0324201	Rockdairy Kft.	Végegyháza	654	531	17 813	33,55	27,24
9.	0300526	For Milk Kft.	Telekgerendás	640	518	17 107	33,02	26,73
10.	0306701	Gyoma-Trade Kft	Gyomaendrőd	411	337	10 806	32,06	26,29
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 809	4 707	166 600		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				581	471		35,39	28,68

7.4. TÁBLÁZAT: BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 090	837	32 973	39,39	30,25
2.	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárosputak	1 051	896	31 277	34,91	29,76
3.	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	399	338	10 864	32,14	27,23
4.	0434121	Ivanics Imréné	Csobj	51	40	1 377	34,42	27,00
5.	0425621	Ivanics Imre	Csobj	362	300	9 557	31,86	26,40
6.	0421521	NARIVO Állatteny.és Növényterm.Kft.	Mezőcsát	852	741	22 171	29,92	26,02
7.	0402921	Szirmaterm Kft.	Harsány	677	562	17 430	31,01	25,75
8.	0410321	Tiszamenti Milk Kft	Tiszakeszi	447	382	11 138	29,16	24,92
9.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	515	394	12 682	32,19	24,62
10.	0416921	Kenézli-Dózsa Mg.Zrt.	Kenézli	642	517	15 136	29,28	23,58
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 086	5 007	164 605		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				609	501		32,87	27,05

7.5. TÁBLÁZAT: CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	389	353	12 860	36,43	33,06
2.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 591	1 315	49 317	37,50	31,00
3.	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft	Hódmezővásárhely	649	550	19 173	34,86	29,54
4.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	236	203	6 780	33,40	28,73
5.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	923	697	26 197	37,58	28,38
6.	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	652	534	18 380	34,42	28,19
7.	0511701	Agronómia Kft.	Deszk	787	652	21 167	32,47	26,90
8.	0520321	Árpád Agrár Zrt.	Szentes	684	559	18 068	32,32	26,42
9.	0518821	Nagymágocsi Farmer Kft.	Nagymágocs	555	467	14 463	30,97	26,06
10.	0540401	Gorzai Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	952	783	24 440	31,21	25,67
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 418	6 113	210 845		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				742	611		34,49	28,42

7.6. TÁBLÁZAT: FEJÉR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0607001	Sereg-Tej Szm.Teny.Kft.	Seregélyes	484	423	16 041	37,92	33,14
2.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr-Martonvásár	1 263	995	39 566	39,76	31,33
3.	0600201	Mezőfalvai Mg.Term.és Szolg.Zrt	Mezőfalva	924	796	28 445	35,74	30,78
4.	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növtér. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1 165	1 024	34 847	34,03	29,91
5.	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	421	340	12 584	37,01	29,89
6.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	385	323	11 348	35,13	29,47
7.	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	857	731	24 574	33,62	28,67
8.	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	460	377	12 624	33,48	27,44
9.	0604801	Pusztavámi Tejszövetkezet ZRT.	Pusztavám	487	419	13 216	31,54	27,14
10.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsépuzta	1 873	1 505	50 330	33,44	26,87
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				8 319	6 933	243 575		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				832	693		35,13	29,28

7.7. TÁBLÁZAT: GYŐR - MOSON - SOPRON MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	612	530	23 330	44,02	38,12
2.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Rétalap-Balogtag	593	593	21 371	36,04	36,04
3.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt	Kapuvár-Miklósmajor	952	778	31 025	39,88	32,59
4.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1 064	887	33 970	38,30	31,93
5.	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRT	Nagyszentjános	1 141	926	36 384	39,29	31,89
6.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	649	558	20 062	35,95	30,91
7.	0707123	Lajta-Hanság Zrt.	Mosonszolnok	946	739	27 789	37,60	29,37
8.	0700221	Haladás Mezőgazdasági Kft	Köny	201	170	5 847	34,39	29,09
9.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	772	633	22 415	35,41	29,03
10.	0743821	Hegykői Mezőgazdasági Zrt.	Hegykő	798	695	22 491	32,36	28,18
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 728	6 509	244 684		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				773	651		37,59	31,66

7.8. TÁBLÁZAT: HAJDÚ - BIHAR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalu	518	461	16 598	36,00	32,04
2.	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Berettyóújfalu	101	89	3 044	34,20	30,14
3.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	810	686	24 123	35,16	29,78
4.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	576	472	17 028	36,08	29,56
5.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	663	549	19 534	35,58	29,46
6.	0829321	ZM-Nagisz Kft.	Szerep	584	512	17 165	33,53	29,39
7.	0802421	Agrárgazdaság Kft	Debrecen	644	545	18 763	34,43	29,13
8.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft	Hajdúböszörmény	1 879	1 542	54 622	35,42	29,07
9.	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2 086	1 822	60 446	33,18	28,98
10.	0814321	Hajnal-99 Kft.	Berettyóújfalu	495	412	14 157	34,36	28,60
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				8 356	7 090	245 480		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				836	709		34,62	29,38

7.9. TÁBLÁZAT: HEVES MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	759	650	25 978	39,97	34,23
2.	0934621	Multiton Kft	Sarud	653	535	20 765	38,81	31,80
3.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	420	361	11 660	32,30	27,76
4.	0939401	Pélyi Tiszamente Mg.Term.Szolg.Szöv	Pély	49	43	1 221	28,39	24,91
5.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	359	285	8 701	30,53	24,24
6.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	561	448	12 895	28,78	22,98
7.	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term.Szolg.Kft	Erdőtelek	111	86	2 308	26,84	20,80
8.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	196	140	2 039	14,56	10,40
9.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	51	26	438	16,85	8,59
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 159	2 574	86 005		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				351	286		33,41	27,23

7.10. TÁBLÁZAT: KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1015421	Solum Zrt.	Komárom	1 264	1 046	47 305	45,22	37,42
2.	1060001	Állért Kft.	Ete	468	401	15 817	39,44	33,80
3.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	895	751	29 264	38,97	32,70
4.	1009021	Mocsai Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	446	363	13 810	38,04	30,96
5.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	898	794	26 363	33,20	29,36
6.	1003002	Ászári Mg.Term.Szolg.és Ért.Zrt.	Ászár	203	168	5 418	32,25	26,69
7.	1002501	Tejút Kft.	Kesztölc	225	208	5 806	27,91	25,80
8.	1006501	Albers Agrár Bt.	Száksszend	743	608	19 157	31,51	25,78
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 142	4 339	162 940		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				643	542		37,55	31,69

7.11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1127301	Bircsák Farm Kft	Csécse	219	194	6 754	34,81	30,84
2.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	143	135	3 865	28,63	27,03
3.	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2 210	1 718	56 871	33,10	25,73
4.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekivádker	465	404	11 723	29,02	25,21
5.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	216	180	4 911	27,28	22,73
6.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	108	91	2 376	26,11	22,00
7.	1151101	Bárány János	Varsány	104	67	1 799	26,84	17,29
8.	1155701	Terman Lászlóné	Szátok	117	79	1 946	24,63	16,63
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 582	2 868	90 245		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				448	359		31,47	25,19

7.12 TÁBLÁZAT: PEST MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	1 709	1 495	59 689	39,93	34,93
2.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	940	798	32 125	40,26	34,18
3.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - juhászöld	915	747	27 993	37,47	30,59
4.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	708	559	21 327	38,15	30,12
5.	1260021	Agrofutura Reál Kft.	Tárnok	578	518	17 123	33,06	29,62
6.	1268421	Dunatáj Mg.Kft.	Dömsöd	499	421	14 708	34,94	29,48
7.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	140	113	4 122	36,48	29,45
8.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 815	1 578	53 184	33,70	29,30
9.	1247521	Toldi Tej Kft	Nagykörös	557	457	15 938	34,88	28,61
10.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	1 024	850	29 132	34,27	28,45
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				8 885	7 536	275 341		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				889	754		36,54	30,99

7.13. TÁBLÁZAT: SOMOGY MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 794	1 493	56 141	37,60	31,29
2.	1342921	Kapostáj Mg.Term. és Szolg.Zrt.	Zimány	494	426	15 176	35,62	30,72
3.	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2 055	1 695	62 357	36,79	30,34
4.	1366401	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Homokszentgyörgy	766	614	22 553	36,73	29,44
5.	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kisérl.Ü.	Kaposvár	48	41	1 320	32,18	27,49
6.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	560	475	14 872	31,31	26,56
7.	1341721	Agrária Mg. Zrt	Szentgálóskér	365	310	9 464	30,53	25,93
8.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	268	239	6 314	26,42	23,56
9.	1367701	Kaposvári Egyetem Tan. és Kisérl.Ü.	Kaposvár	56	43	1 110	25,82	19,83
10.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	54	44	976	22,17	18,06
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				6 460	5 380	190 283		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				646	538		35,37	29,46

7.14. TÁBLÁZAT: SZABOLCS - SZATMÁR - BEREK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	181	160	6 934	43,34	38,31
2.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 483	1 191	50 694	42,56	34,18
3.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	748	638	22 330	35,00	29,85
4.	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	1 001	829	29 248	35,28	29,22
5.	1468021	Támás Zoltán Farm	Kölcsé	82	67	2 219	33,11	27,06
6.	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	363	278	9 296	33,44	25,61
7.	1402221	Lónya Tejtermelő Kft	Kemecse	395	327	10 041	30,71	25,42
8.	1416821	Tedej- Befektető Kft	Tiszadob	373	279	9 187	32,93	24,63
9.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	392	315	9 505	30,18	24,25
10.	1401121	Agro-City Zrt.	Nyírtelek	535	436	12 584	28,86	23,52
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 553	4 520	162 038		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				555	452		35,85	29,18

7.15. TÁBLÁZAT: JÁSZ - NAGYKUN - SZOLNOK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1544101	Nagykőrűi Haladás Zrt.	Nagykőrű	386	321	12 275	38,24	31,80
2.	1525001	Alattányi Tejtermelő Kft.	Alattány	484	418	15 141	36,22	31,28
3.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 188	1 012	36 709	36,27	30,90
4.	1501601	Tirus Zrt.	Kisújszállás	517	434	14 880	34,29	28,78
5.	1535701	Nagykun 2000 Mg.Zrt.	Kisújszállás	486	388	13 947	35,95	28,70
6.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	859	717	23 867	33,29	27,78
7.	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	344	289	9 446	32,68	27,46
8.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	442	368	11 893	32,32	26,91
9.	1511801	Kunság Népe Zrt.	Kunhegyes	312	252	8 213	32,59	26,32
10.	1528701	Tarnamenti-2000 Zrt.	Jászdózsza	224	190	5 896	31,03	26,32
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 242	4 389	152 267		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				524	439		34,69	29,05

7.16. TÁBLÁZAT: TOLNA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1605301	100 % Tej Mg.Ker.és Szolg.Kft.	Tolnanémedi	175	157	5 384	34,29	30,77
2.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	492	398	14 264	35,84	28,99
3.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	863	673	24 728	36,74	28,65
4.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpata.	708	572	19 889	34,77	28,09
5.	1625001	Felsőnána Agrár Kft.	Felsőnána	266	246	7 367	29,95	27,69
6.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	254	227	6 259	27,57	24,64
7.	1638201	Zsidi János	Bogyiszló	200	172	4 713	27,40	23,56
8.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	266	214	6 163	28,80	23,17
9.	1603001	Teveli Zrt.	Tevel	421	348	9 716	27,92	23,08
10.	1639002	Köhler Péter	Györköny	33	31	747	24,10	22,64
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 678	3 038	99 230		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				368	304		32,66	26,98

7.17. TÁBLÁZAT: VAS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 108	943	36 125	38,31	32,60
2.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	915	765	29 222	38,20	31,94
3.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalva	425	356	13 308	37,38	31,31
4.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft	Vasalja	364	294	10 811	36,77	29,70
5.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt	Ják-Felsőnyírvár	693	534	18 612	34,85	26,86
6.	1705501	Csörnöc menti Mg.Szöv.	Vasvár	487	396	12 313	31,09	25,28
7.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	677	596	17 029	28,57	25,15
8.	1725021	Körömdi Agrár Kft.	Körömdi	331	293	8 166	27,87	24,67
9.	1701321	Celli " Sághegyalja " Zrt.	Cellődmölök	337	272	7 877	28,96	23,37
10.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	288	237	6 572	27,73	22,82
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 625	4 686	160 035		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				563	469		34,15	28,45

7.18. TÁBLÁZAT: VESZPRÉM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	315	257	9 962	38,76	31,63
2.	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	584	475	17 762	37,39	30,41
3.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 280	1 076	38 587	35,86	30,15
4.	1847701	Laktagro Kft	Csót	259	223	7 770	34,84	30,00
5.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	570	436	16 935	38,84	29,71
6.	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	726	552	21 012	38,07	28,94
7.	1802622	Tóth Tamás	Sümeg	499	408	14 161	34,71	28,38
8.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 600	1 231	44 528	36,17	27,83
9.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	577	460	15 694	34,12	27,20
10.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1 017	782	27 403	35,04	26,94
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 427	5 900	213 814		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				743	590		36,24	28,79

7.19. TÁBLÁZAT: ZALA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1947121	Kerka-Genetics Kft	Resznek	536	466	18 932	40,63	35,32
2.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfai	590	495	17 921	36,20	30,37
3.	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1 147	951	33 282	35,00	29,02
4.	1935921	Zal-Agro Zrt	Túrje	431	331	11 647	35,19	27,02
5.	1935322	Backo Kft	Pótréte	358	331	8 406	25,40	23,48
6.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszeptek	336	260	7 768	29,88	23,12
7.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft	Zalaszentiván	341	254	7 811	30,75	22,91
8.	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft	Keszthely	39	34	868	25,51	22,24
9.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft	Zalalövő	211	186	3 884	20,88	18,41
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 989	3 308	110 519		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				443	368		33,41	27,71

Fotó: dr. Matyovszky Balázs

A PARATUBERKULÓZIS

HATÁSA A TERMELÉSI MUTATÓKRA
ÉS AZ OKOZOTT VESZTESÉGEK

Fodor István¹, Matyovszky Balázs²,
Biczó András², Ózsvári László¹

¹ Törvényszéki Állatorvostani, Jogi és
Gazdaságtudományi Tanszék,
Állatorvostudományi Egyetem, Budapest
² Taxbi Kft., Hottó

A PARATUBERKULÓZIS HATÁSA A TEJTERMELÉSRE ÉS A TEJMINŐSÉGRE

A paratuberkulózis termelésre gyakorolt hatását, a PTBC-pozitivitás előfordulásának csökkentésére irányuló eltérő védekezési intézkedések alapján elkülöníthető, 3 időszakban vizsgáltuk.

Első szakasz (2009. aug. 15. – 2011. febr. 28.): a tartástechnológia nem különbözik a korábbiaktól, de rendszeres vérvételen alapuló vizsgálatokkal felderítettük a szeropozitív egyedeket.

Második szakasz (2011. márc. 01. – 2011. nov. 30.): a szeropozitív és szeronegatív egyedeket együtt tartották, azonos feltételek között, de az elletői tej pasztörizálása már számítógép által vezérelve, automatikusan történt, valamint a borjak nem kaphatták meg a PTBC-szeropozitív tehenek tejét. Ezen túlmenően a szeropozitív tehenek már nem vettek részt az intenzív szaporodásbiológiai protokollban (involúciós kezelésük az ellés utáni 4. napig tartó méhmasszázsra korlátozódott, ill. a tünetmentes szeropozitív teheneket húshasznú bikák spermájával termékeztették).

Harmadik szakasz (2011. dec. 01. – 2013. márc. 31.): a szeropozitív állatokat külön istállóban tartották, ahol 25-30 kg-os tejhozamnak megfelelően takarmányozták azokat.

A **4. táblázat**ban a PTBC-szeropozitív és -szeronegatív tehenek tejtermelési és tejük beltartalmi értékeit tüntettük fel. A tej zsírtartalmában szignifikáns különbség mutatkozott a harmadik szakaszban, míg a PTBC-pozitív állatok tejének fehérjetartalma az első és második szakaszban kisebb volt szeronegatív társaikénál. A megtermelt tej (nem árutej) SCC-je mindhárom időszakban nagyobb volt a szeropozitívknál. A szeronegatív állatok szignifikánsan több tejet termelnek a harmadik időszakban a szeropozitív egyedeknél. A harmadik időszakban a PTBC-pozitív egyedeknél tapasztalható kevesebb tejsírt és kisebb tejtermelést az eltérő tartási és takarmányozási körülmények okozták, ezért nem vehettük ezeket figyelembe a paratuberkulózis termelésre gyakorolt hatásainál. A szeropozitív tehenek tejminősége romlott, ugyanis csökkent a tej fehérjetartalma, valamint emelkedett az SCC.

4. TÁBLÁZAT A PTBC-SZEROPOZITÍV ÉS -SZERONEGATÍV TEHENEK TEJTERMELÉSI ÉS TEJÜK BELTARTALMI MUTATÓI AZ EGYES IDŐSZAKOKBAN

	Esetszám (n)	Időszak	Tejzsír (%)	Tejfehérje (%)	SCC (1000/ml)	Napi átlagos tej (kg)
PTBC-pozitív	148	első	4,41	3,27	991	27,4
	134	második	4,00	3,29	710	28,2
	139	harmadik	4,00	3,43	610	25,4
PTBC-negatív	945	első	4,42	3,42	671	26,6
	809	második	3,96	3,38	474	28,5
	1160	harmadik	4,19	3,39	345	29,7

A táblázatban félkövér betűtípussal szereplő eredmények statisztikailag szignifikánsan ($p < 0,05$) különböznek a szeropozitív és szeronegatív állatok esetében.

A PARATUBERKULÓZIS SZAPORODÁSBIOLOGIAI HATÁSAI

Az **5. táblázatban** tüntettük fel a PTBC-szeropozitív és -szeronegatív csoportok két ellés közti idejét és termékenyítési indexét az egyes szakaszokban. A PTBC-szeropozitívegyedektermékenyítési indexe szignifikánsan nagyobb volt ($p < 0,05$) szeronegatív társaikhoz képest az első és a második időszakban. A harmadik időszakban ilyen különbséget nem mutattunk ki, de ebben az időszakban nem vizsgálható a paratuberkulózis hatása a termékenységre az eltérő tartási, takarmányozási

körülmények miatt és azért sem, mert ekkor a szeropozitív teheneket limousin fajtájú húsmarhák spermájával termékenyítették. Az átlagos két ellés közti időt illetően a csoportok között nem találtunk szignifikáns különbséget. A szeropozitív állatoknál tapasztalt megnövekedett spermafelhasználás az első szakaszban 1 182 000, a másodikban pedig 997 975 Ft veszteséget okozott telepi szinten, ez átlagtehenenként 727, ill. 796 Ft veszteséget jelentett az adott időszakban.

5. TÁBLÁZAT A PTBC-SZEROPOZITÍV ÉS -SZERONEGATÍV TEHENEK TERMÉKENYÍTÉSI INDEXE ÉS ÁTLAGOS KÉT ELLÉS KÖZTI IDEJE AZ EGYES IDŐSZAKOKBAN

	Esetszám (n)	Időszak	Termékenyítési index	Átlagos két ellés közti idő (nap)
PTBC-pozitív	240	első	4,37	438
	209	második	5,29	444
	183	harmadik	2,86	431
PTBC-negatív	1385	első	2,40	422
	1044	második	3,38	436
	1261	harmadik	2,79	435

A táblázatban félkövér betűtípussal szereplő eredmények statisztikailag szignifikánsan ($p < 0,05$) különböznek a szeropozitív és szeronegatív állatok esetében.

A PARATUBERKULÓZIS HATÁSA A SELEJTEZÉSEK ÉS AZ ELHULLÁSOK ALAKULÁSÁRA

A **6. táblázatban** tüntettük fel a PTBC-pozitív és a negatív tehenek elhullási és selejtezési százalékát. A szeropozitív

tehenek nagyobb arányban hullottak el vagy kerültek selejtezésre szeronegatív társaikhoz képest.

6. TÁBLÁZAT A PTBC-SZEROPOZITÍV ÉS -SZERONEGATÍV TEHENEK ELHULLÁSI ÉS SELEJTEZÉSI ARÁNYA, VALAMINT AZ ELHULLOTT ÉS SELEJTEZETT EGYEDIK SZÁMA AZ EGYES IDŐSZAKOKBAN

	Időszak	PTBC-pozitív % (n)	PTBC-negatív % (n)
Elhullás	első	6,3 (15)	4,1 (57)
	második	4,8 (10)	1,6 (17)
	harmadik	5,5 (10)	4,4 (55)
Selejtezés	első	53,8 (129)	25,1 (348)
	második	44,0 (92)	16,0 (167)
	harmadik	66,1 (121)	23,5 (296)

Az elhullások nagy részét mindkét csoport minden időszakában az anyagforgalmi rendellenességek okozták (a PTBC pozitív csoportban 53,3, 80 és 60%, a negatív csoportban 73,7, 58,8 és 76,4% az egyes időszakokban). A PTBC-pozitív teheneket gyakran klinikai paratuberkulózis miatt selejtezték (sok klinikai eset fordult elő, elsősorban a tartós, súlyos fogyás, hasmenéses tünetek vezettek az állat selejtezéséhez). Az első időszakban a selejtezett

szeropozitív tehenek 82,9, a másodikban 66,3, míg a harmadikban 82,6%-a került ki az állományból klinikai PTBC következtében. A szeronegatív csoportban tőgygyulladás, szaporasági zavarok, sántaság, valamint anyagforgalmi megbetegedések játszották a főszerepet a tehenek selejtezésében.

A **7. táblázatban** a PTBC okozta nagyobb selejtezési, ill. elhullási arányból származó veszteséget mutatjuk be.

7. TÁBLÁZAT A PTBC OKOZTA NAGYOBB TEHÉNKIKERÜLÉSI ARÁNYBÓL (SELEJTEZÉSBŐL ÉS ELHULLÁSBÓL) EREDŐ VESZTESÉG A VIZSGÁLT IDŐSZAKOKBAN ÁLLOMÁNSZINTEN ÉS ÁTLAGTEHENENKÉNT (FT)

Megnevezés	Veszteség					
	Első időszak		Második időszak		Harmadik időszak	
	Állomány-szinten	Tehenenként	Állomány-szinten	Tehenenként	Állomány-szinten	Tehenenként
Selejtezés	21 920 070	13 489	18 377 445	14 667	24 794 547	17 171
Elhullás	2 409 903	1 483	3 052 544	2 436	918 776	636
Összes kikerülési költség	24 329 973	14 972	21 429 989	17 103	25 713 323	17 807

Az említett tényezőkön kívül megvizsgáltuk, hogy van-e összefüggés a PTBC és az állatokon végzett gyógyító beavatkozások (szaporodásbiológiai és lábvéglekezelések,

hasi műtétek) gyakorisága között, de ezekben az összevetésekben összefüggést nem találtunk.

KÖVETKEZTETÉSEK

A paratuberkulózis a tőgygyulladáshoz, a szaporasági zavarokhoz és a lábvégbetegségekhez hasonlóan jelentős állomány szintű gazdasági veszteségeket okoz a tejelő tehenészetekben. A telepi felmérésünk eredményei összhangban vannak a szakirodalmi adatokkal, amely szerint a PTBC tejminőségromlással, termékenységi zavarokkal és rövidebb hasznos élettartammal jár, amelyek együttesen és külön-külön is milliós károkat okoznak a telepeken. Kutatásunk során a legszembetűnőbb különbségek a PTBC-pozitív és -negatív állatok között a tej szomatikus sejtszámában, a termékenyítési indexben és a selejtezések alakulásában mutatkoztak. A felmért szarvasmarhatelepen a 2009. aug. 15. – 2011. nov. 30. közötti időszakban csak a PTBC-pozitív tehenek optimálisnál nagyobb termékenyítésszáma több mint 2 millió Ft többletköltséggel járt, míg a 2009 augusztusától 2013 márciusáig tartó időszakban a szeropozitív tehenek megnövekedett selejtezési aránya 65 millió Ft költséget jelentett telepi szinten.

A PTBC által okozott költségek csökkentésére hosszú távú gyérítési programok indíthatók, amelyeket körütekintően, a telep adottságait, az alkalmazott technológiát, valamint a paratuberkulózis járványtanát figyelembe véve kell kidolgozni és végrehajtani. A vizsgált tehenészetben az egyedek folyamatos vizsgálatán, a PTBC-pozitív egyedek elkülönítésén, selejtezésén, ill. a

szigorú higiéniai rendszabályok bevezetésén alapuló módszerrel jelentősen sikerült csökkenteni az állományon belüli fertőzöttség arányát, a klinikai megbetegedések előfordulását, ezáltal a PTBC kártételét. A MAP nagy ellenálló képessége miatt a gyérítési program további következetes végrehajtására – és szükség esetén módosítására – van szükség.

Fotó: dr. Matyovszky Balázs

NE HAGYJA KI!

PARATUBERKULÓZIS VIZSGÁLATOK

INGYEN!

148/2007. (XII. 8.) FVM
rendelet szerint.

Információ:

dr. Monostori Attila

tel.: 20/464-0147

monostori.attila@atkft.hu

www.atkft.hu

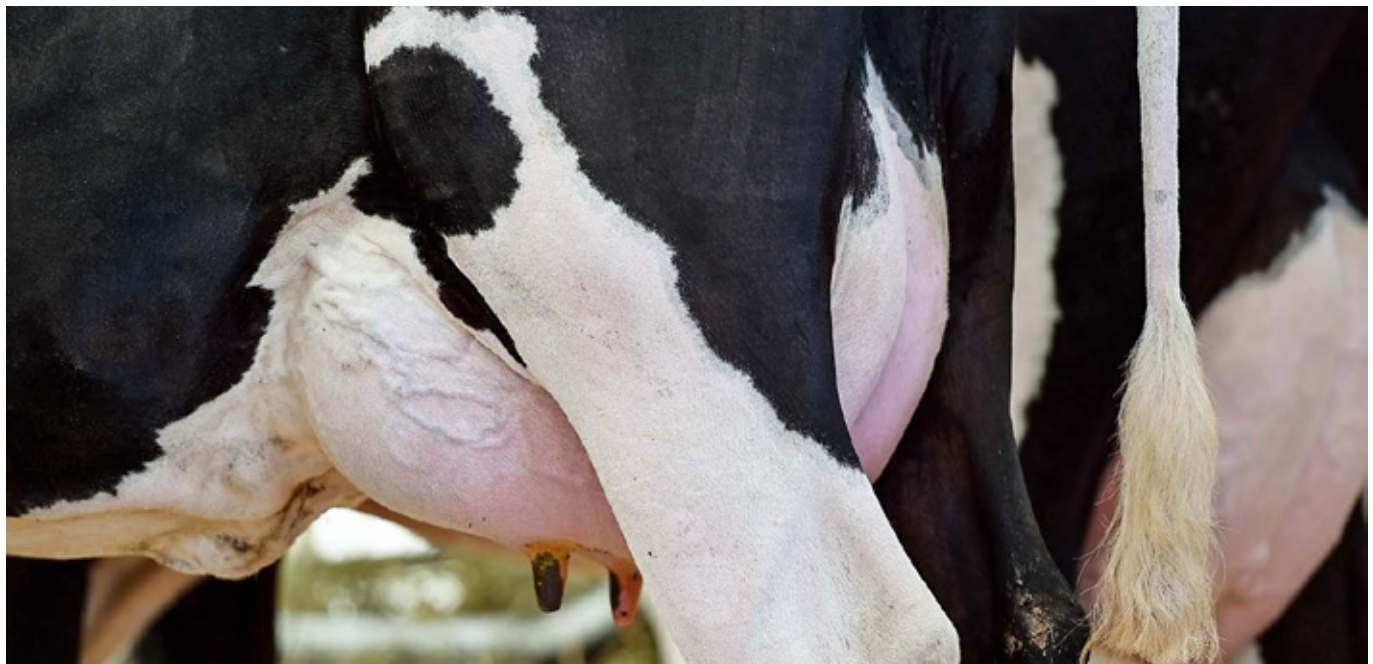
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

9. TÁBLÁZAT: A TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLT TEHENÉSZETI TELEPEK MEGYÉNKÉNTI MEGOSZLÁSA AZ ÁLLOMÁNY ELEGYTEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁNAK TELEPENKÉNTI SÚLYOZOTT ÁTLAGA ALAPJÁN (2020. JÚLIUS)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
Baranya	5	29,41	3	17,65	7	41,18	1	5,88	1	5,88	17
Bács - Kiskun	2	7,14	6	21,43	6	21,43	8	28,57	6	21,43	28
Békés	5	14,71	6	17,65	12	35,29	8	23,53	3	8,82	34
Borsod - Abaúj - Zemplén	6	33,33	2	11,11	3	16,67	6	33,33	1	5,56	18
Csongrád-Csanád	3	15,79	4	21,05	7	36,84	5	26,32	0	0,00	19
Fejér	6	31,58	6	31,58	5	26,32	2	10,53	0	0,00	19
Győr - Moson - Sopron	12	36,36	3	9,09	9	27,27	7	21,21	2	6,06	33
Hajdú - Bihar	11	22,92	8	16,67	9	18,75	13	27,08	7	14,58	48
Heves	3	33,33	1	11,11	1	11,11	2	22,22	2	22,22	9
Komárom - Esztergom	6	75,00	1	12,50	1	12,50	0	0,00	0	0,00	8
Nógrád	3	37,50	2	25,00	1	12,50	1	12,50	1	12,50	8
Pest	11	40,74	1	3,70	5	18,52	7	25,93	3	11,11	27
Somogy	8	72,73	1	9,09	1	9,09	1	9,09	0	0,00	11
Szabolcs - Szatmár - Bereg	3	14,29	3	14,29	7	33,33	4	19,05	4	19,05	21
Jász - Nagykun - Szolnok	6	22,22	5	18,52	10	37,04	5	18,52	1	3,70	27
Tolna	6	20,00	5	16,67	8	26,67	5	16,67	6	20,00	30
Vas	5	29,41	2	11,76	6	35,29	3	17,65	1	5,88	17
Veszprém	9	39,13	3	13,04	5	21,74	6	26,09	0	0,00	23
Zala	7	63,64	3	27,27	1	9,09	0	0,00	0	0,00	11
Összes telep	117		65		104		84		38		408
Összes telep %		28,68		15,93		25,49		20,59		9,31	
összes fejt tehén	56 637		24 363		34 653		22 613		9 330		147 596
összes fejt tehén %		38,37		16,51		23,48		15,32		6,32	

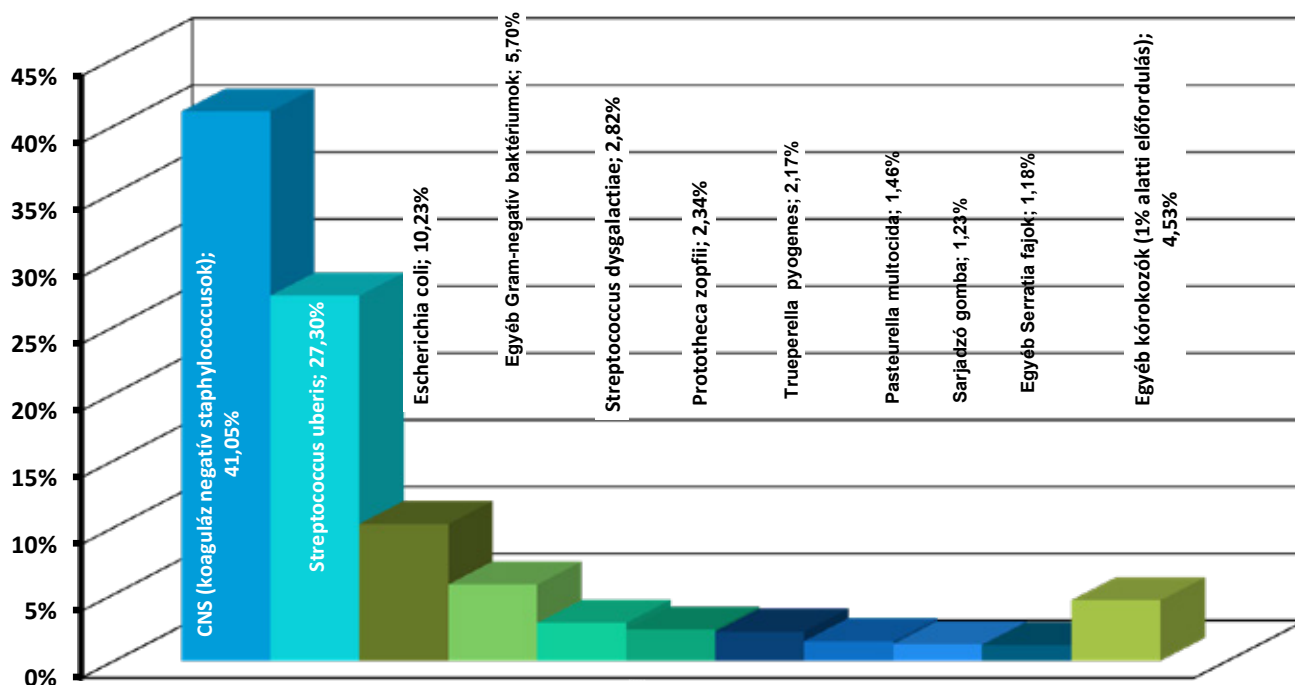
10. TÁBLÁZAT: A VIZSGÁLT TEHÉNÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA ÉS TEJTERMELÉSE SÚLYOZOTT ÁTLAG SEJTSZÁM-ÉRTÉKHATÁRONKÉNT (2020. JÚLIUS)

Sejtszám értékhatar x 1000	Fejt tehén	Napi tej kg	
		Összes	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	59 810	2 129 527	35,60
101 - 400	46 608	1 445 588	31,02
401 - 500	5 568	167 546	30,09
501 - 700	7 259	214 544	29,56
701 - 1 000	6 656	199 928	30,04
1 001 - 3 000	13 782	409 884	29,74
3 001 és több	6 970	187 372	26,88
Összesen	146 653	4 754 389	32,42

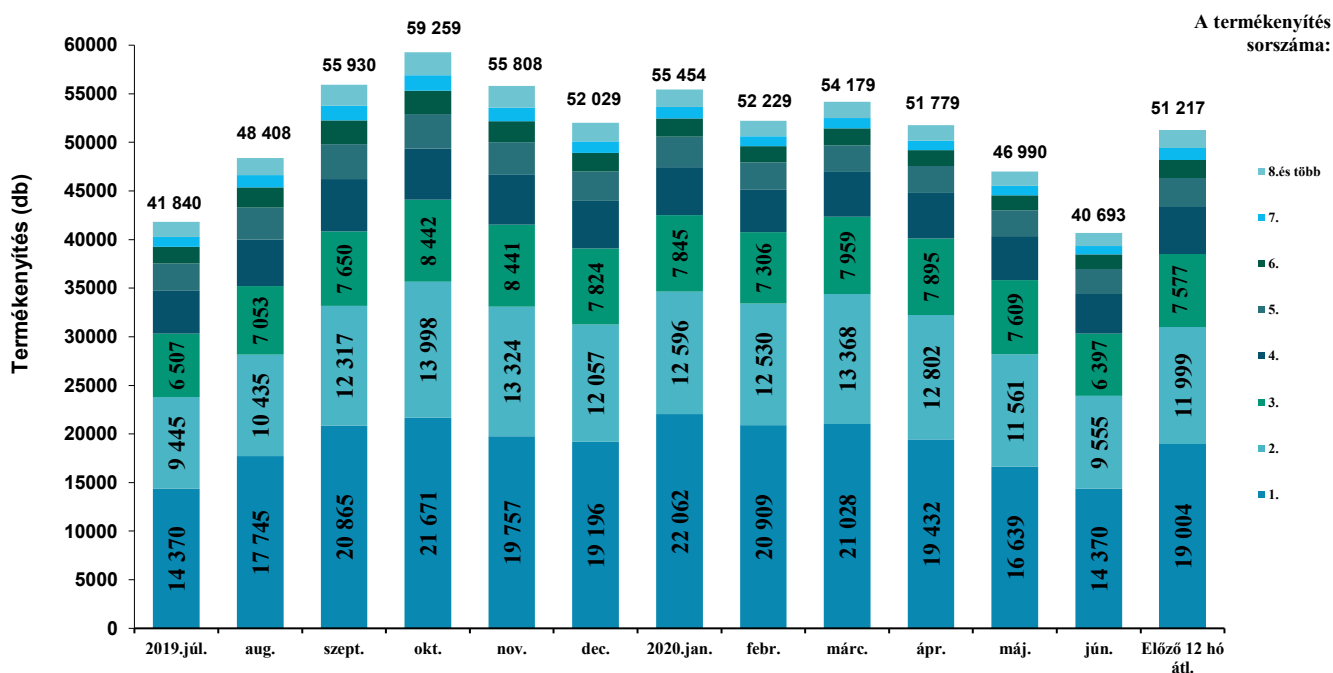
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

1. ÁBRA: 2019. AUGUSZTUS 1. ÉS 2020. JÚLIUS 31. KÖZÖTT, A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ÁBRA: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENEK HAVONKÉNTI TERMÉKENYÍTÉSEINEK SZÁMA ÉS MEGOSZLÁSA A TERMÉKENYÍTÉSEK SORSZÁMA SZERINT VIZSGÁLT IDŐSZAK: 2019.07.01 - 2020.06.30.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

8. TÁBLÁZAT: A TEJ KARBAMID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATÁBA BEVONT ÁLLOMÁNYOK MEGOSZLÁSA

ELLENŐRZŐ FEJÉS DÁTUMA: 2020. JÚLIUS
FEJT TEHENEK SZÁMA: 134 343

ELLENŐRZÖTT TEHÉNSZÁM: 164 668
ÉRTÉKELT MINTÁK SZÁMA: 133 551

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahiány	465	0,35
Energiahiány	27 160	20,34
Fehérjetöbblet és energiahiány	4 850	3,63
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	1 424	1,07
Fehérje- és energiaegyensúly	73 927	55,35
Fehérjetöbblet és enyhe energiahiány	9 659	7,23
Fehérjehiány és energiatöbblet	588	0,44
Energiatöbblet	13 867	10,38
Fehérje- és energiatöbblet	1 611	1,21

2020. JÚLIUS HÓNAPBAN A 413 ELLENŐRZÖTT TELEPBŐL 345;
AZ ELLENŐRZÖTT TELEPEK 84%-A VETTE IGÉNYBE A KARBAMID MÉRÉSI SZOLGÁLTATÁST A FEJT TEHÉNÁLLOMÁNY 91%-ÁRA.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

VEMHESSEGI VIZSGÁLATOK SZÁMA ÉS EREDMÉNYE (2019. JÚLIUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2019. 07	948	524	319	105
Tejlaboron keresztül				
	398	152	195	51
Adatfeldolgozáson keresztül				
	550	372	124	54
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	1 NÉ	0 NÉ	0 NÉ	1 NÉ
28-45 napig	193	84	76	33
46-60 napig	107	66	29	12
61 naptól	249	222	19	8

NÉ: NEM ÉRTÉKELT

2019. JÚLIUSI VEMHESÉG VIZSGÁLATOK* EREDMÉNYEI A BEJELENTETT ELLÉSEK ALAPJÁN

VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE						
Vemhességi szakasz	PAG	Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény				
		megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés	
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	84 vemhes	34 egyed	időre ellett		
			7 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	6 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			43 egyed	nincs ellés	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS????	
		76 üres			15 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			76 egyed	üres	2 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					15 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		33 ism.			1 egyed	időre ellett
			2 egyed	vemhes	1 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					1 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
			31 egyed	üres	13 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	46-60 napig	66 vemhes	38 egyed	időre ellett		
			3 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	3 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			25 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
		29 üres			8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			28 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					6 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			1 egyed	vemhes	1 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		12 ism.			0 egyed	időre ellett
			0 egyed	vemhes	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
			12 egyed	üres	5 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	61 naptól	222 vemhes	190 egyed	időre ellett		
			17 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	17 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			15 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
		19 üres			8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			19 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					4 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		8 ism.			0 egyed	időre ellett
			0 egyed	vemhes	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
			8 egyed	üres	3 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült

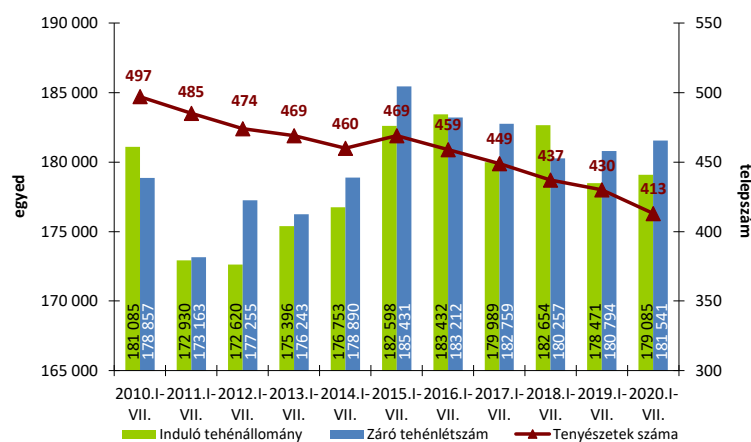
*ADATFELDOLGOZÁSON KERESZTÜL REGISZTRÁLT VEMHESÉG VIZSGÁLATOK
(PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK: VEMHES, ÜRES, ISMÉLT VIZSGÁLAT JAVASOLT)

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK NYILVÁNTARTÁSA (2019. JÚLIUS - 2020. JÚLIUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2019.07.	948	524	319	105
2019.08.	813	486	236	91
2019.09.	887	512	276	99
2019.10.	914	467	335	112
2019.11.	1119	604	403	112
2019.12.	721	433	249	39
2020.01.	1035	597	338	100
2020.02.	1143	677	393	73
2020.03.	622	346	236	40
2020.04.	789	474	255	60
2020.05.	880	582	232	66
2020.06.	876	556	260	60
2020.07.	662	378	240	44
Összes minta	11409	6636	3772	1001

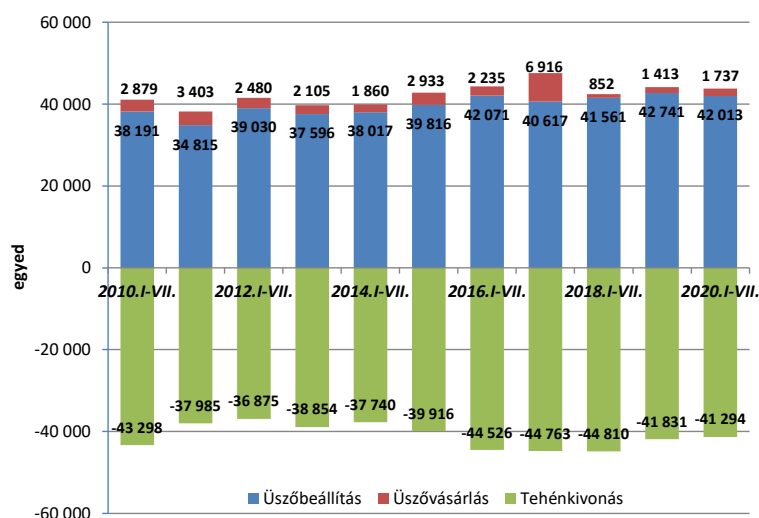
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2010-2020. I-VII. HÓ)

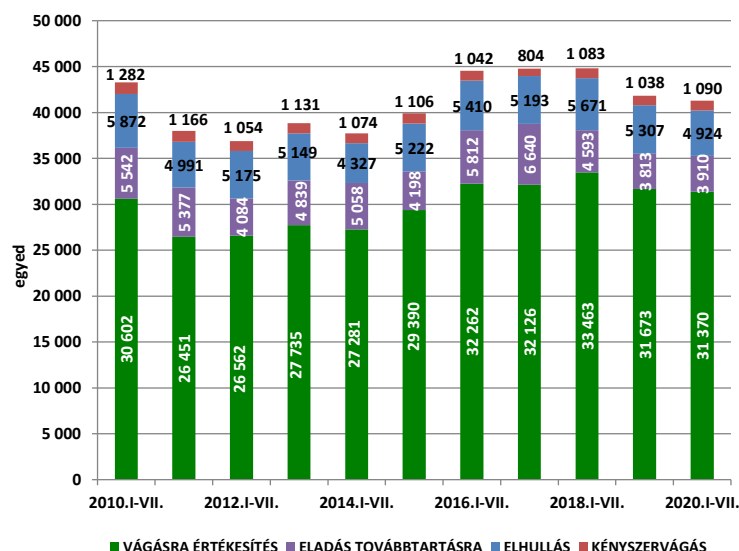
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2020 júliusában eggyel kevesebb az előző hónaphoz képest, és 17-tel (-4,0%) kevesebb, mint 2019 júliusában. 2020. július végén 747-tel több (+0,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, vagyis a tehenpopuláció stagnált. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 16,9%-kal (-84) kisebbedett, de 2010 júliusa óta a záró tehenlétszám még enyhén nőtt is (+2.684 egyed, +1,5%), így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 360-ról 440-re (!) nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2010-2020. I-VII. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2019-ről 2020-ra – egy év alatt – enyhén nőtt (+614 tehen; +0,3%), és az állomány 2020 első hét hónapjában tovább bővült (+2.456 egyed; +1,4%). A bővülés elsődleges oka, hogy az állománypótlási bázisértékek magasak voltak, így az állománypótlás mértéke meghaladta a kivonásokét. Összességében 2020 első hét hónapjában a tehenkivonások száma kismértékben csökkent (-537 egyed; -1,3%), az üszövásárlások száma nőtt (+324 egyed; +22,9%), míg az állománypótlás szempontjából meghatározó üszöbeállítások száma kisebbedett (-728 egyed; -1,7%) 2019 hasonló időszakához képest.

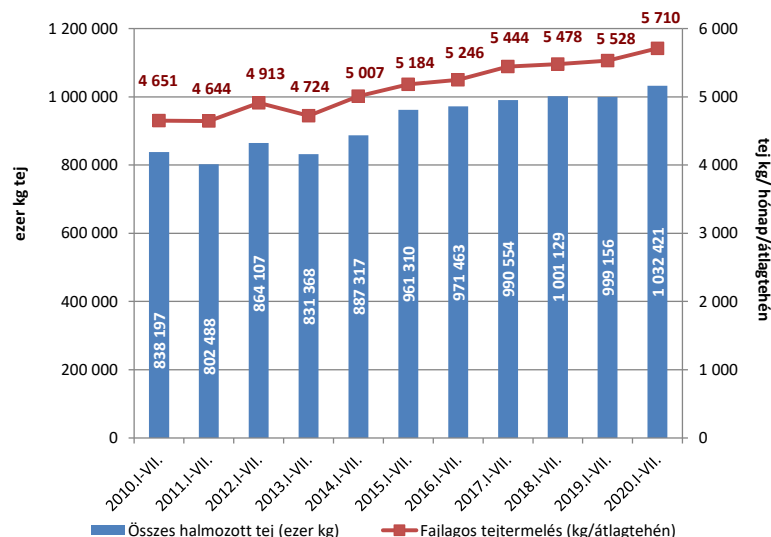
3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2010-2020. I-VII. HÓ)

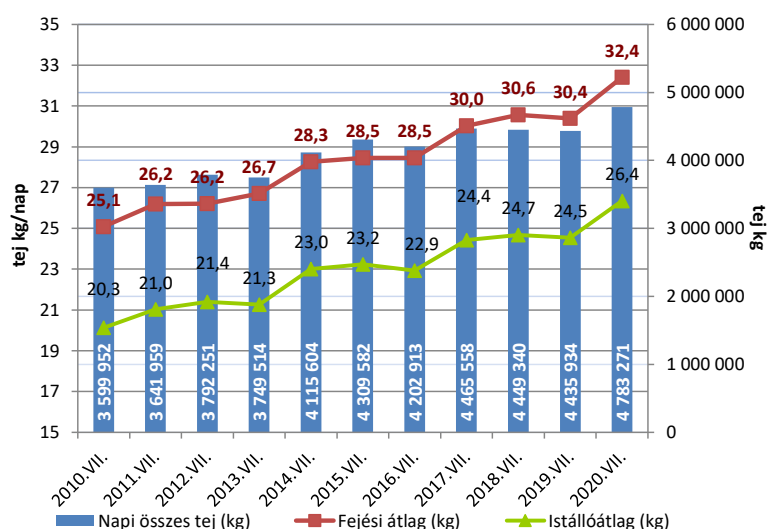
2020 első hét hónapjában az állományból kivont tehenek 76,0%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 31.370 volt), ami igen magas arálynak számít. A tehenkivonások 2,6%-áért (1090 egyed) a kényszervágás volt felelős, 11,9%-a (4.924 egyed) pedig elhullott, amelyek átlagos értékeknek számítanak a vizsgált időszakban. A továbbtartásra értékesített állatok aránya 9,5% (3.910 egyed) volt, amely alacsony értéknek tekinthető. 2020 első hét havában az induló tehenállomány 17,5%-át selejtezték, 0,6%-át kényszervágták, 2,7%-a elhullott és 2,2%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 23,1%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos arálynak tekinthető.

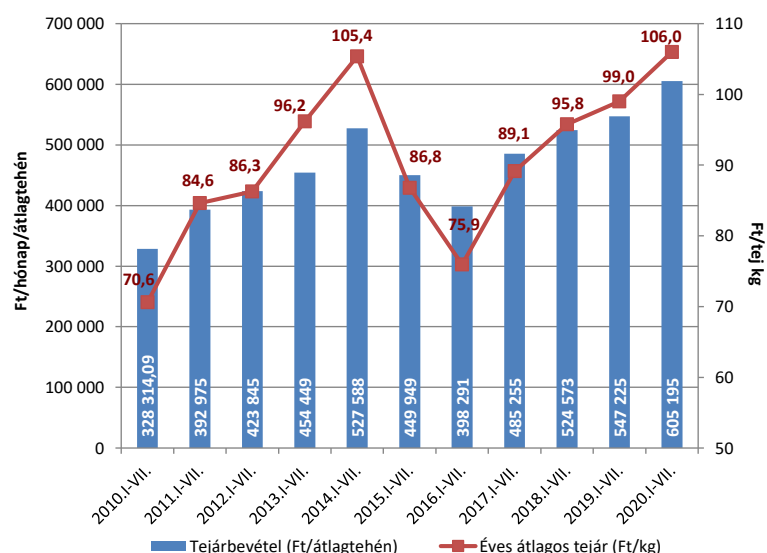
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2010-2020. I-VII. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2010-2020. VII. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2010-2020. I-VII. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2020. első hét hónapjában nőtt (+33,3 millió kg; +3,33%) 2019 hasonló időszakához képest, és meghaladta az 1 milliárd 30 millió kg-ot, ami az elmúlt 10 év legnagyobb halmozott tejtermelésének felel meg. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés 5.710 kg-ra nőtt (+182 kg; +3,3%), ami szintén rekord. 2010 és 2020 júliusa közötti időszakban a fajlagos tejtermelés növekedése 22,8%-os (!) volt (+1059 kg), míg az összes halmozott tejtermelés közel hasonló mértékben, 194,2 millió kg-mal (+23,2%) emelkedett.

2020 júliusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év júliusi termeléséhez viszonyítva jelentősen nőtt (+347,3 ezer kg, +7,8%) napi 4,78 millió kg-ra. 2019. július havához képest mind a fejési átlag (+2,02 kg, +6,6%), mind az istállóátlag nőtt (+1,81 kg, +7,4%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 1,18 millió kg-mal lett több (+32,9%), a fejési és istállóátlag 7,32, ill. 6,22 kg-mal nőtt (+29,2%, ill. +30,9%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

A tehenenkénti tejárbevétel 2020 első hét havában 605,2 ezer Ft volt átlagosan, 10,6%-kal nőtt 2019 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb éves nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 3,3%-os és a tejár 7,1%-os növekedése volt 2019 hasonló időszakához képest. 2010 első hét havához képest a tejárbevétel 84,3%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 22,8%-os és a tej árának 50,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2019 szeptemberétől 100 és 110 Ft/kg között változott, és jelenleg 100 Ft/kg körül mozog, gyakorlatilag a nyerstej kiviteli árával azonos szinten. A koronavírus járvány negatív piaci hatása lassan elmúlik, ami a globális és az európai tejtermékek értékesítési árának és a tejtermékek (pl. vaj, sovány tejpor) tőzsdei árának válság előtti szintre történő emelkedésében követhető nyomon. Ezt várhatóan a nyerstej felvásárlási árak növekedése is követni fogja.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem

(Fotó: Orosz, Bos-Frucht Agrárszövetkezet, Kazsok, 2007)

A NEDVES MELLÉKTERMÉKEK VILÁGA – A KEMÉNYÍTŐ

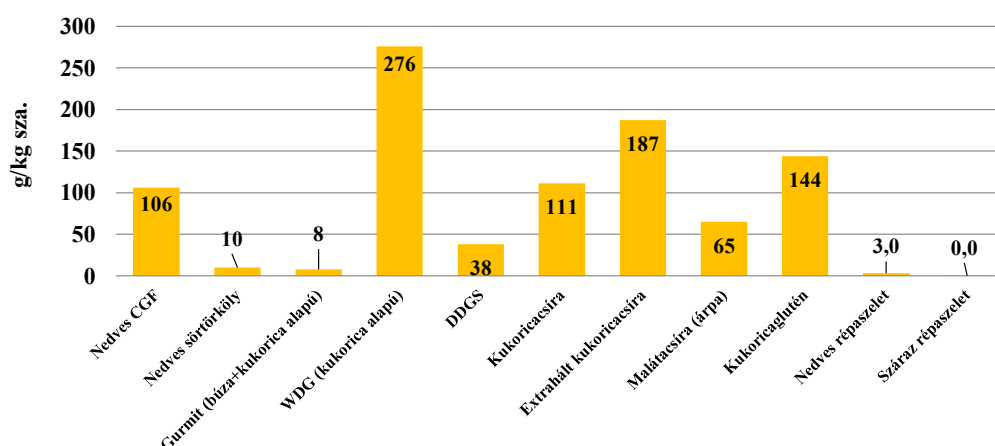
Szűcs Judit
Beuker Hungária Kft.
Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Folytatjuk a melléktermékek témáját a keményítővel. Érdekes téma. A cikk második szerzője sokáig abban a hitben élt, hogy a nedves CGF keményítőtartalma 24-28% a szárazanyag-tartalomra vonatkozóan. Ennyit mért a klasszikus kémiai laboratórium - 10 évvel ezelőtt (!). Csakhogy időközben megváltozott a világ, a keményítő és bioetanolgyárak technológiája sokat fejlődött azzal a céllal, hogy a keményítő kivonása minél hatékonyabb legyen. Az lett. Így ma már a nedves melléktermékek keményítőtartalma az állattenyésztő szemszögéből nézve - másodlagos, majdhogynem elhanyagolható. Legalábbis nem ezzel a céllal kell etetnünk a nedves CGF-et vagy a sörtörkölyt. Mindenképpen érdekes azonban 'ránézni', hogy hol tart az élelmiszeripar, és mi marad nekünk a melléktermékekben, mert a receptúrában

jól kell szerepelnie a keményítőtartalomnak. Lássuk hát...

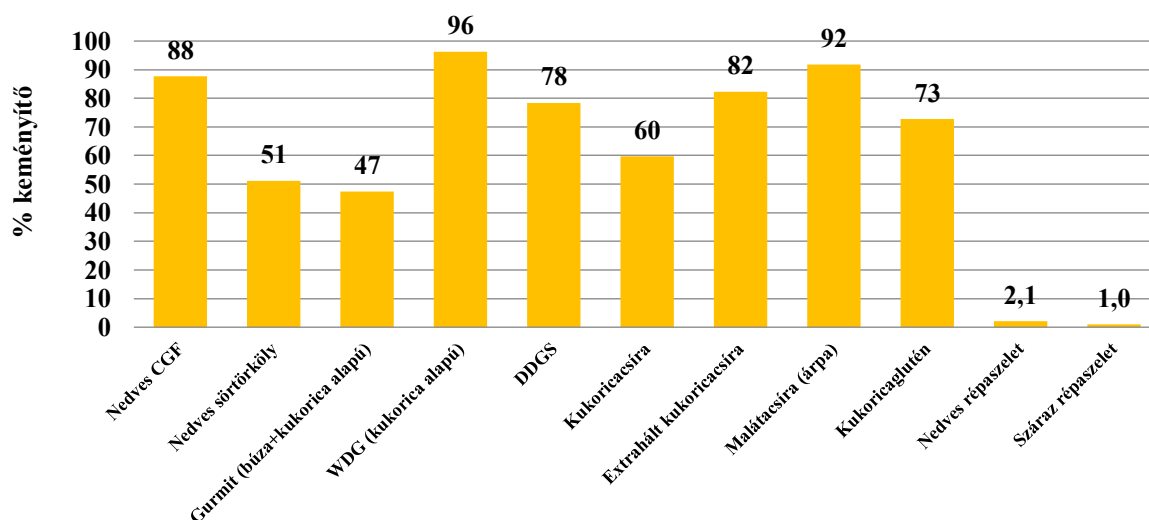
A nedves melléktermékek keményítőtartalma az 1. ábrán látható. A WDG, a kukoricaglutén és az extrahált kukoricacsíra keményítőtartalma jelentős, de a nedves CGF, a gurmit (kukorica + búza alapú melléktermék), a DDGS és a sörtörköly keményítőtartalma minimális. Azért érdemes az adatokat látni, hogy ne értékeljük túl az adagban a melléktermékek keményítőtartalmát, mert az keményítő- és energiahiányt okoz a tehénben (és a TMR mérésekor is a recepthez képest). Hozzá kell még tenni, hogy a keményítőtartalom dinamikusán változik, mivel az élelmiszeripar egyre hatékonyabb a keményítő kinyerésében, tehát a 2020-ban mért magasabb érték nem biztos, hogy 2021-ben is érvényes lesz.

1. ÁBRA A KEMÉNYÍTŐTARTALOM AZ EGYES MELLÉKTERMÉKEKBEN (N=1-8; ROCK RIVER LABORATÓRIUM, 2020.)

2. ÁBRA A KEMÉNYÍTŐ LEBONTÁSÁNAK MÉRTÉKE IN SITU (7 ÓRA) MELLÉKTERMÉKEKBEN (ROCK RIVER LABORATÓRIUM, 2020.)

Érdekes foglalkozni a keményítő-lebonthatóság értékeivel, ha az ágazatunkban legfontosabb és legnagyobb mennyiségben etetett nedves melléktermékek keményítőtartalma csekély? Igen, azért, hogy tisztán lássunk (2-3. ábra). Mert az a melléktermék, aminek 88% vagy 92% a keményítő-lebonthatósága, csak akkor értékes keményítőforrás, ha a keményítőtartalma is jelentős. Márpedig a nedves CGF és a malátacsíra kis mennyiségű keményítőt tartalmaz, és az etetett napi mennyiség is kevés. Tehát hiába a jó lebonthatóság, ha a tehén ezt 'alig

érzi meg' a napi adag szintjén. Érdekes tehát a helyén kezelni a kedvező értékeket és nem túlértékelni azokat. Jelen helyzetben a kukorica alapú WDG-ről mondhatjuk el, hogy jelentős keményítőforrás (276 g/kg szá.) és egyben kedvező lebomlású a keményítőtartalma (96%), valamint az extrahált kukoricacsíra és a kukoricaglutén tartozik ide (kevésbé kedvező adatokkal: 187 g/kg szá. és 82%; 144 g/kg szá. és 73%). De valószínűleg ez a helyzet is változni fog a közeljövőben.

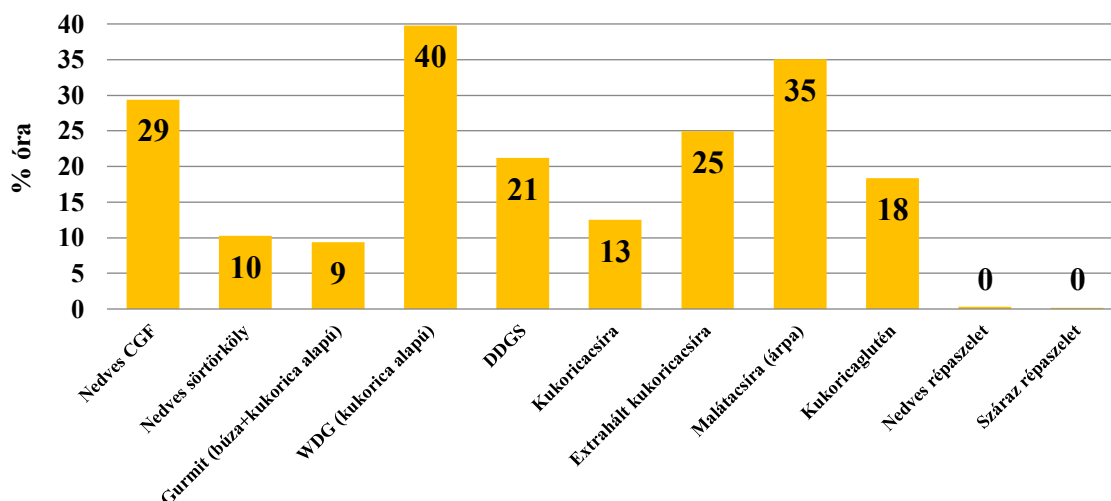

Nedves CGF (fotó: Orosz, 2019.)

Nedves sörtörköly tárolása áthajtó rendszerű betonozott ároksilóban (fotó: Orosz, 2019, Galgamenti Kft. Tura)

3. ÁBRA A KEMÉNYÍTŐ LEBONTÁSI RÁTÁJA EGYES MELLÉKTERMÉKEKBEN 3,7 ÓRA ALATT (ROCK RIVER LABORATÓRIUM, 2020.)

Összességében tehát az állapítható meg, hogy a nedves CGF, a nedves sörtörköly és a nedves gurmit esetében nem a keményítő, hanem a rost és a fehérje az elsőd-

leges ok az etetésre.

A cikksorozatot a fehérje komplex témájával folytatjuk.

A TÖMEGTAKARMÁNYOK (R)EVOLÚCIÓJA HAZÁNKBAN VI.

BEFEJEZŐ GONDOLATOK

Az elmúlt évtized történéseinek utolsó fejezetéhez értünk. A nemzetközi tudományos eredmények bővülése is hozzájárult (például a CNCPS-modell kiszélesítése a szénhidrátoldallal, a dinamikus modell felállítása), hogy ma már tudatosabbak vagyunk a tömegtakarmány-termesztésben. A tudomány segített megértenünk, hogy mi jó a tehénnek. Így a klasszikus

vetéstervezett helyett ma már a rostalapú stratégiai gondolkodás jellemző a nagy tejtermelésű állományokban. A teljesség igénye nélkül mutatjuk be a rostellátással kapcsolatos legfontosabb új paramétereket, melyek hatással voltak a hazai tömegtakarmány-bázisra.

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.
(Gödöllő)
Szent István Egyetem,
Takarmányozástani Tanszék
(Gödöllő)

A ROST 'LÉLEKTANA'

A hazai üzemi gyakorlatban bekövetkező változásokkal, folyamatokkal párhuzamosan megfogalmazódott az igény, hogy többet kellene tudnunk az emészthető rostról. És a tudomány a segítségünkre sietett.

Egy-két fontosabb kutatási eredmény következik. A kedvező rostemészthetőségű tömegtakarmányok nagyobb arányban történő etetésekor kedvezőbb tejtermelés, kevesebb anyagforgalmi betegség, jobb lábállapot, hosszabb hasznos élettartam, kisebb abrakfelhasználás (kevesebb vásárolt termék) és jobb megtérülés várható (Chase, 2012). Minden +1% NDFd (TMR) +0,18 kg/nap szárazanyag-felvétel javulást eredményez, aminek hatására +0,25 kg/nap (FCM 4%) tejnövekmény várható (Oba és Allen, 1999). Egy másik kísérlet szerint, a TMR-ben (amelyben 40% volt a kukoricaszilázs aránya a szárazanyagban), +1% NDFd eredményeként +0,12 kg/nap szárazanyag-felvétel javulás következett be, +0,14 kg/nap tejtermelés-javulással (3,5% FCM). A kutatók megerősítették, hogy a lebontható NDF

és a gyorsan lebomló NDF-hányad, a passzázsra gyakorolt hatását tekintve, elsősorban a tejtermelés mennyiségét szolgálja (a szárazanyag-felvétel növelése által) és nem a tej beltartalmát. Pedig a rost vonatkozásában mindig a tejszír volt a fókuszban. Hogy is van ez?

Milyen paramétereket használunk jelenleg a tejelő tehén takarmányozásában világszerte? Nyersrost (elavult), NDF (hemicellulóz+cellulóz+lignin), dNDF (NDF bendőbeli lebonthatóság: 12, 24, 30, 48, 120, 240 órás inkubációval), NDFd (lebontható NDF: 12, 24, 30, 48, 120, 240 óra alatt) és peNDF (fizikailag hatékony NDF: az NDF hány %-a található az 1,18 mm-nél nagyobb frakcióban). A peNDF értéke mutatja meg, hogy van-e elegendő rost a bendőben a szőnyegréteg kialakulásához és a megfelelő időtartamú kérődzéshez. Tehát az NDF-tartalom mellett az NDF lebonthatósága és a rost fizikai szerkezete is mérhető már. Ez a felsorolás elég impozáns. Pedig még nincs vége. Egy új fogalom, az uNDF₂₄₀ (nem emészthető rost) további segítséget ad a bendő működésének megértésében.

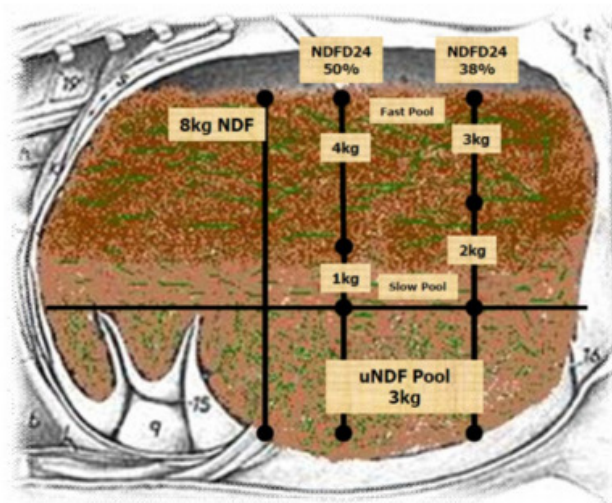

*Bendőfisztulás tehénbe nyúl a diák Hollandiában.
A fisztulás tehenekkel végzett kísérletekből származnak a legújabb dinamikus modell ajánlásai.*

Mike Van Amburgh professzor (USA, Cornell Egyetem), Rick Grant professzor (USA, Miner Institute), valamint a Bolognai Egyetem kutatócsoportja (Zontini, Fustini, Palmonari) Formigoni professzor vezetésével nagy ívű kutatásokat végeztek a rost bendőbeli működésének megértésére tejelő tehénben. Megalkották a '**gyorsan és lassan lebomló rost**' bendőbeli működésének elméletét, létrehozták az uNDF definícióját, és számszerűsítették annak etetendő mennyiségét. Az uNDF értékét a legújabb kutatások szerint 240 órás inkubációval kell meghatározni (Raffrenato és Van Amburgh, 2010), ez a 'nem emészthető rost'. A kutatócsoport szerint a rost lebontásának a bendőben speciális **dinamikája** van.

A jól emészthető rost gyorsan fermentálódik (erjed),

a frakciómérete pedig rövid idő alatt csökken (feldarabolódik), majd egy része távozik a bendőből az oltógyomorba. A gyorsan lebomló rost tehát meglehetősen 'dinamikusan' mozog a bendőben. A relatíve gyorsan lebomló rost erjedése és kiürülése által létrehozott 'üres hely' pedig növeli a szárazanyag-felvételt. Tehát minél gyorsabban emészthető a rost, annál több hely keletkezik a bendőben a következő takarmányadagnak. Ezzel ellentétben az emészthetetlen rost (uNDF) lassan ürül ki, telíti a bélcsatornát (töltőhatás), miközben csökkenti az erjedés és a passzázs sebességét, ezért inkább statikus, mint dinamikus elem. Mivel lassan ürül, ezért (nagyobb arányban etetve) csökkenti a szárazanyag-felvételt.

A gyorsan és a lassan lebomló NDF-hányad elhelyezkedése a bendőben (Cotanch, 2015)

Fontos azonban látni a másik oldalt is: azáltal, hogy az uNDF megalapozza a struktúrhatast, szerepe van a kérődzés fenntartásában (nyáltermelés - bendőpuffer hatás), továbbá helyet ad a mikrobák megtelepedésének a felületen. Elsősorban a tej zsír- és fehérjetartalmának fenntartásában van szerepe, a tejtermelést korlátozhatja. A kérdés az, mennyi az uNDF minimuma és maximuma, amely tartományban limitálni tudjuk a töltőhatást, nem korlátozva a szárazanyag-felvételt, de fenntartva az egészséges bendőállapotot és mikroflórát?

A 2008. és a 2011. év kísérleti adatai alapján az uNDF₂₄₀ értékére javasolt határértékek, a kulcsszámok az alábbiak lettek (Cotanch, 2015, Grant, 2015):

- maximális napi mennyisége 0,4% (élőszúlya vetítve). Fókusz: töltőhatás limitálása. USA eredmények kukoricaszilázsra alapozva.
- minimális napi mennyisége 0,3% (élőszúlya vetítve). Fókusz: bendőegészség biztosítása. USA eredmények kukoricaszilázsra alapozva.

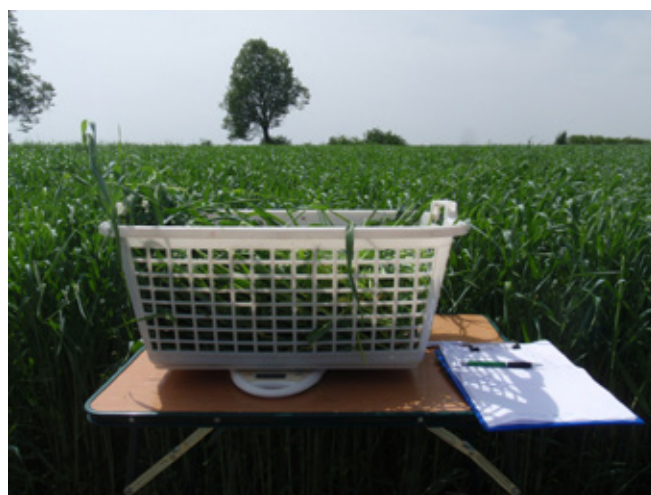
Egy nagy termelésű tehén esetében tehát a 7-8 kg NDF-felvételen belül legalább 4 kg jól emészthető rostra lenne szükség naponta (48 órás inkubációs adat: $dNDF_{48}$), továbbá kb. 2 kg/nap legyen az $uNDF_{240}$ értéke (1,8-2,4 kg/nap 600 kg élősúlyra, de nagyobb ráma - 700 kg élősúly - esetében 2,1-2,8 kg/nap). Ez az egyensúlyi állapot. Ez nem csak elmélet, mert ezen adatok már rendelkezésre állnak a hazai laborokban és lehet velük adagot számolni!

Az olaszperje-, a korai betakarítású rozs- és a tritikálészilázs emészthető rosttartalma ($dNDF_{48}$ értéke)

320-360 g/kg szá., míg a kukoricaszilázsé 200-210 g/kg szá., a lucernaszilázs/szenázs értéke pedig mindössze 170 g/kg szá. (az ÁT Kft. adatbázisa szerint, 2020). A különbség mindent megmagyaráz (étvágyra gyakorolt hatás, tejzsírra gyakorolt hatás, szaporodásbiológiai hatás, bendő- és állategészség), és megerősíti a gyakorlati tapasztalatot: mindent meg kell tenni, hogy az emészthető rostban gazdag takarmányokat nagy mennyiségben és jó minőségben elő tudjuk állítani itt, a Kárpát-medencében a silókukorica és a lucerna mellett.

Ez jó végszó lenne, de a tudományban napjainkban nincs végszó. A 4. dimenzió, az idő van most a bendő kutatásának homlokterében. Azzal már eddig is találkozunk, hogy a különböző fehérjeforrások bendőbeli bomlási sebességét illeszteni kell a nem rost jellegű szénhidrátok (keményítő és cukor) bomlási sebességéhez. Ez a kép most tovább bővül a rost(NDF)lebomlási sebességével. Mindezt pedig az alapozza meg, hogy milyen a normál bendőpasszázs a telepen (a lassan lebomló hányad és a nem lebomló $uNDF$ töltő hatása révén befolyásolja a bendőben tartózkodás időtartamát). A jövőben pedig egyre több tömegtakarmány esetében fognak rendelkezésre állni ezen paraméterek. Fantasztikus távlatok nyílnak, amikor a tudomány a gyakorlat szolgálatban áll.

Mérlegen a rozs – tudományos szántóföldi mikroparcellás kísérlet (Iregszemcse, 2013).

ZÁRSZÓ

Összességében megállapíthatjuk, hogy a Kárpát-medence éghajlati viszonyai között a 'paletta', azaz a választható növények típusai és kombinálhatósága úgy kiszélesedett, ami a tömegtakarmány-bázis stabilitását jól megalapozza még a hazai, egyre szélsőségesebb klimatikus viszonyok között is. Ehhez segítséget nyújtott a nemzetközi és a hazai

kutatás, a tudományos eredmények adatbázisa, a fejlődő labortechnika, a vállalkozó kedvű vagy kényszerhelyzetben lévő gazdálkodók újszerű hazai tapasztalatai, a nemesítő- és a kereskedőházak sok évtizedes munkája és a döntéshozók szemléletváltása. Itt tartunk most...

NÁLUNK TÖBBET KAP A PÉNZÉÉRT!

- **Agrárszemlélet**
országos átlagokkal és értékeléssel.
- **Hazai adatbázis**
közel 10.000 takarmány eredményével.
- **Hitelesség**
ingyenes ellenőrző mérésekkel.
- **Gyakorlatias paraméterek**
CSPS, peNDF, RFV.
- **Kisparcellás és üzemi kísérletek**
tömegtakarmányokkal.
- **Kompatibilitás**
az AMTS programmal.
- **Komplexitás**
Profi csomag, ásványi anyagok (+DCAD),
mikotoxinok és mintakoordináció.
- **Innováció**
új kalibrációkkal bővült a Profi csomag!

1. Alapadatok:

- táplálóanyagok: szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, hamu, összcukor, keményítő, NDF, ADF, ADL, NFC, NSC, oldódó fehérje, lizin, metionin, nitrát, peNDF,
- emészthetőség: by-pass keményítő, szerves anyag emészthetőség (OMd), emészthető szerves anyag (DOM), NDFd48, dNDF48, INDF240,
- erjedés: pH, ammónia, tejsav, ecetsav.

2. Hazai és nemzetközi számított értékek:

- Magyar energia- és fehérjeértékelési rendszer (MFE, MFN, UDP, FOM, DE, ME, Nem, NEg, NEI),
- Francia energia- és fehérjeértékelési rendszer (RDP, RUP, PDIA, PDIN, PDIE, UFL, UFLV),
- Holland energia- és fehérjeértékelési rendszer (DVE, VOS, FOS),
- Német energia- és fehérjeértékelési rendszer (NEI, ME, NEI-VC, nXP, RNB, UDP),
- USA szénaértékelés: RFV.

3. USA (CNCPS és NRC) adatok kukoricaszilázsra,

lucernaszilázs/szenázsra, lucernaszénára, gabonaszilázsokra vonatkozóan:

1. CNCPS szerinti fehérjefrakciók (A1%, A2%, B1%, B2%, C%, RDP%, RUP%, A1%),
2. CNCPS szerinti szénhidrátfrakciók (A1%, A2%, A3%, A4%, B1%, B2%, B3%),
3. CNCPS szerinti NDF-lebonthatósági adatok (12, 24, 30, 48, 120 és 240 óra),
4. NRC szerinti fehérjefrakciók (totál fehérje, nyersfehérje (exc. NH3-N), ammónia%, oldódó fehérje, NDICP%, ADICP%).

Lefordítjuk, kiszámoljuk
és segítünk megérteni...
Válaszokat adunk.

Laborvezető:
Podmaniczky Tímea

tel.: +36 20 219 95 12
taklab@atkft.hu

Információ:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriuma
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

www.atkft.hu

GONDOLATOK A TEJRŐL ÉS AZ AZT HELYETTESÍTŐ NÖVÉNYI ITALOKRÓL II.

Dr. Kenéz Árpád¹
Fórián Zoltán²

¹Állattenyésztési

Teljesítményvizsgáló Kft.

²Agrár Kompetencia Központ,

Erste Bank

NÉHÁNY TRADICIONÁLIS, TEJSZERŰ NÖVÉNYI ITAL

Horchata de Chufa: Nagyon régi múltra visszatekintő nyári frissítő ital, amely eredetileg a spanyol nyelvterületeken (Spanyolország és a latin-amerikai országok) a földi mandulából készült (állítólag Berber eredetű szokásokhoz köthető), de használtak ehhez az italhoz rizst, szezámot, dinnyefajok magvait, lopótök magvait, a jicaro fa magvait (*Crescentia alata*, a császárfa és a szivarfa rokona), vagy ezek keverékét. Megjegyzés: sok esetben, az összetevők miatt a Horchata-ban aflatoxin mutatható ki!

Kunnu: A Horchata egy változata, amelyet Nigériában, elsősorban északon, a hausza népcsoport lakta területeken, mint tradicionális nigériai italt készítenek. Palackozva, különböző ízesítésben is kapható. Népszerű ital a munkahelyeken, iskolákban, rendezvényeken. A lakosság több, mint 70%-a naponta fogyasztja valamelyik változatát. Főként indiai kölesből (*Pennisetum typhoides*), cirokból, rizsből, fonióból vagy kukoricából állítják elő. Csíráztatott szemeket használnak és különböző fűszereket (gyömbér, bors, fűszerparpika, szegfűszeg), de keverhetnek hozzá édesburgonyát vagy a kaprifélék családjába tartozó növény leveleit (*Cadaba fruticosa*). Napokon át történő áztatás, főzés, keverés, szűrés során jutnak el a végső termékig. Elsősorban szomjoltásra és előételként fogyasztják. Rostban gazdag, ezért serkenti

az emésztőrendszert, menopauzás problémákra, tejelválasztás javítására is kiváló. Vizsgálatok kimutatták, hogy komoly baktériumszennyezettség mutatható ki a Nigériában kapható kunnukban. Olyan törzseket izoláltak, mint *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Bacillus sp.* Ezek leginkább a készítőik és árusok személyi higiéniája és a készítéstechnika hiányosságai miatt kerülhetnek az italokba.

Sikhye: Korea tradicionális gabonaitala. Árpamalátából és rizsből készül, erjesztéssel. Mézzel, cukorral édesítik. Hidegen, főtt rizzzel és fenyőmaggal is tálalható, de kerülhetnek bele pl. bogyók, fehér eper, süttők és ginzeng is. Egyes tartományokban tormaféléket, répákat és fűszerpaprikát is tesznek bele. Elsősorban nyári frissítő desszertként fogyasztják. Dobozos italként is kapható. Serkenti az emésztést, antioxidánsokat tartalmaz és előzi a másnaposságot.

Amazake: A japánok tradicionális, erjesztett rizsitala („édes szaké”), amelynek előállításánál során csírázó barnarizst és koji gombákat (*Aspergillus oryzae*, *Aspergillus kawachii*) használnak fel. Édes, mivel a gombák a rizsben található szénhidrátot cukorra bontják. Eredete a Kofun periódusra tehető (Kr. u. 3-6. sz.). Felhasználható, mint

frissítő ital, bébiétel-alapanyag, salátadressing, édesítő. Gyakran gyömbérrel fűszerezik. Fogyasztható melegen is. Fehérjékben, aminosavakban és vitaminokban gazdag. A másnaposság egyik ellenszere. Észak-Amerikában 1968 óta jelen van a piacon. A tejet helyettesítik vele a fagylaltokban, pudingokban. A rizssziruphoz hasonlóan édesítőként is kedvelik.

Cibere, keszőce: Nem kell azonban Dél-Amerikáig, Afrikáig vagy Távol-Keletig mennünk, hogy erjesztett gabonaitalt fogyaszthassunk. A magyar gasztronómiában a cibere hasonló szerepet tölt be, mint a fent említett italok. Rozs vagy búzakupát forró vízzel öntik le és kovásszal erjesztik. A szűrt levét fogyasztják nyári frissítő italként, levessé főzve kásával is (köles, hajdina). Jellemzően sokszor

nagybőjtör fogyasztották (lásd Cibere vajda és Konc király csatája), de alkalmat mindig találtak rá. Általánosan használatos savanyításra, de még tészták kelesztéséhez is. Története legalább a 16. századig nyúlik vissza, de a hasonló italok történeteit olvasva, jó eséllyel idősebb ezen készítményünk! A savanyú, gyümölcsökből erjesztéssel készült híg levek, italok neve is cibere (almaecet, körteecet stb.).

Látható tehát, hogy ezeket az italokat nem a tej kiváltására (ez alól kivétel a böjti időszak), hanem frissítőként, szomjoltóként, desszertként, jótékony hatásuk (tápanyagforrások, másnaposság, emésztés serkentése stb.) miatt fogyasztják a világ különböző tájain.

HOGYAN KÉSZÜLNEK A NÖVÉNY ITALOK

Nagy általánosságban és végtelenül leegyszerűsítve elmondható, hogy a procedura különböző növényi alapanyagok több órán át tartó, vízben történő áztatásával kezdődik. Ezt követően az egészet ledarálják és leszűrik. Hozzáadásra kerülnek az adalékok, úgy, mint só, cukor, növényi olajok, ízesítő anyagok, vitaminok és ásványi anyagok, illetve növényi alapú állományjavítók, stabilizátorok. Majd ehhez újra nagy mennyiségű vizet adnak, ezután ismét leszűrik. Pl. ily módon egy liter mandulaital csupán 2% mandulát tartalmaz!

Csak a fenti folyamatok segítségével válnak a növényi eredetű keverékek a tejhez hasonló italokká. A források szerint azonban a szűrés során a fehérje- és a rosttartalom egy része kikerül a végtermékből. A készítési mód miatt a tápanyag-összetételük nagyban különbözik az alapanyagétól. Ezekben a növényi italokban

található fehérjék teljes mértékben eltérnek a valódi tejben megtalálható fehérjétől, így színükben, ízükben és textúrájukban is eltérést mutatnak a tejhez képest. Érdekességgé megemlíthető, hogy a labor körülmények között előállított műsajtok íze és állaga is ezért nem volt megfelelő. Még az azt előállító kutatók szerint is borzasztó volt, mert hiányzott belőlük a tejben található kazein és savófehérje. Ám ezzel kapcsolatban is folynak kutatások, és egy új technológiával készült műmozzarella már egészen jól szerepelt a vakteszteken is. Adalék információ, hogy műsavóból már akár egy tonnát is képes egy amerikai cég előállítani, de ez is még elenyésző a felhasznált tejsavó mennyiségéhez képest. Az állati eredetű fehérjék állatok nélküli előállítása sok kutatólabor portfóliójában szerepel. Idén pl. 3D nyomtatású húst is bemutatnak, de egy startup cég pl. műprotein felhasználásával készít fagylaltot.

1. TÁBLÁZAT A TELJES TEHÉNTÉJ ÉS NÉHÁNY NÖVÉNYI ITAL ÖSSZEHASONLÍTÁSA

	Kalória (Kcal)	Összes szénhidrát	Cukor (g)	Zsír (g)	Protein (g)	Kalcium (mg)	Kálium (mg)	Magnézium (mg)	D-vitamin
Teljes tehéntej	63	5	5	3.5-6.0 (a tejtermelő fajtától függően)	3,3	125	150	11	1 IU
	Pozitív hatású alkotók: Ca, Mg, P, Immunglobulinok, természetes D-vitamin.								
	Kérdéses alkotók: Tejfehérje, Laktóz, hormonok, gyógyszermaradványok								
Mandulaital (cukrozatlan)	17	0,4	0	1,25	0,8	188	15	7	hozzáadott
	Pozitív hatású alkotók: Laktózmentes								
	Kérdéses alkotók: A mandula allergizálhat.								
Szójaital (cukrozatlan)	33	1,7	0,4	1,7	2,9	188	125	17	hozzáadott
	Pozitív hatású alkotók: Antioxidánsok, rostok, sok fehérje. Laktózmentes.								
	Kérdéses alkotók: Fitoösztrogének (pozitív és negatív hatással is bírnak), FODMAP								
Rizstej (cukrozatlan)	50	9,1	4,1	0,8	0	118	27	11	hozzáadott
	Pozitív hatású alkotók: Koleszterin és laktózmentes.								
	Kérdéses alkotók: Magas cukortartalma miatt cukorbetegnek nem igazán fogyaszthatják.								
Kókuszital (cukrozatlan)	21	0,8	0	1,9	0	54	17	15	hozzáadott
	Pozitív hatású alkotók: Szénhidrátokban szegény, cukormentes, így cukorbetegnek javasolható. Laktózmentes.								
	Kérdéses alkotók: Nem felel meg a kókusztejnek!								

* 100 ml termékben

KÖZLEMÉNY

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2020. július 15-i határozatában úgy döntött, hogy a 2020. április 1. napjától 2021. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2020. április 28-i szavazásán –

meghatározott 106 Ft/kg-os prognózist nem módosítja. Az Elnökség a „kvótaév” második negyedévében (2020. július-szeptember) 100 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

TEJPIACI JELENTÉS

A 4/2020. (II.28.) AM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárgazdasági Kutató Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által közösen működtetett kiterjesztett

adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló legfrissebb, 2020. júniusi, illetve összesített Alapanyag adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2020. június				
		menyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsírtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	111 103	99,52	3,59	3,25	101,12
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	2 484	94,27	3,66	3,22	96,39
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	5 911	-	3,60	3,19	106,53
Társállalattól átvett alapanyag	-	7 080	-	-	-	-
Import alapanyag (külföldről vásárolt)	-	...	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	4 079	-	-	-	-
Export (külföldre kiszállított teljes tej)	-	12 923	-	3,65	3,25	100,05
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	117 633	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejgyenértékben)	-	4 781	-	-	-	-
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejgyenértékben)	-	...	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2020. január – június							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsír- tartalom [g/100g]	Fehérje- tartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	687 692	103	102,44	108	3,75	3,33	105,81	107
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	9 824	233	87,57	112	3,76	3,30	90,72	112
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		38 247	114			3,69	3,27	108,13	109
Társállalattól átvett alapanyag		39 861	85						
Import alapanyag (külföldről vásárolt)		...	-						
Társállalatnak értékesített alapanyag		25 772	67						
Export (külföldre kiszállított teljes tej)		78 517	94			3,75	3,26	102,90	108
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		726 073	106						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejgyenértékben)		19 891	152						
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejgyenértékben)		6 864	141						

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

TÁJÉKOZTATÓ A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS 2020. ÉVI TERMELŐI KÜLDÖTTVÁLASZTÓ TAGGYŰLÉSEIRŐL

A koronavírus járvány miatt kialakult veszélyhelyzet miatt a 2020 tavaszára tervezett tisztújító választásokat el kellett halasztani, azok megtartására ezúton tudunk sort keríteni. A termelői küldötteket a küldöttválasztó Regionális Taggyűléseken választják meg a taggyűlésen résztvevő tejtermelők. Bővebb információ weboldalunkon található: www.tejtermek.hu

A Titkárság folyamatosan nyomon követi a járványhelyzettel kapcsolatos információkat és minden óvintézkedést megtesz tagjai biztonsága érdekében.

A taggyűlésen résztvevő tagok számára biztosítjuk a védekezéshez szükséges eszközöket, kézfertőtlenítőszert és személyenként 1 db egyszer használatos maszkot, továbbá odafigyelünk a 1,5 méteres védőtávolság betartására. Kérjük, hogy aki a betegség tüneteit észleli magán, személyesen ne vegyen részt a rendezvényen, hanem meghatalmazással képviseltesse magát (egy személy egy további személyt képviselhet írásos meghatalmazással, amely postai úton megküldésre került, de elérhető a weboldalon, illetve kérhető a Titkárságon is).

A 2020. ÉVI TERMELŐI KÜLDÖTTVÁLASZTÓ TAGGYŰLÉSEK IDŐPONTJAI ÉS HELYSZÍNEI:

RÉGIÓ	MEGYÉK	IDŐPONT	HELYSZÍN
Észak és Közép-Magyarország	Pest Nógrád Heves Borsod-Abaúj-Zemplén	augusztus 26. (szerda) 9.00 óra	3395 Demjén, 0183/5. hrsz. (Egri Korona Borház)
Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg Hajdú-Bihar Jász-Nagykun-Szolnok	augusztus 26. (szerda) 14.00 óra	Derecske, Malom u. 9. (Derecskei Petőfi Mg. Kft.)
Észak-Dunántúl	Fejér Komárom-Esztergom Veszprém	augusztus 27. (csütörtök) 9.00 óra	Székesfehérvár, Seregélyesi út 127. (Alföldi Tej Kft. oktatóterme)
Dél-Dunántúl	Baranya Tolna Somogy	augusztus 27. (csütörtök) 14.00 óra	Kaposvár, Izzó u. 9. (Fino-Food Kft. tejfeldolgozó üzeme)
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron Vas Zala	augusztus 28. (péntek) 10.00 óra	Mihályi, Hunyadi u. 3. (Mihályi Faluház)
Dél-Alföld	Békés Csongrád-Csanád Bács-Kiskun	szeptember 4. (péntek) 10.00 óra	Hódmezővásárhely, Aranyág kert 71. (472-es út, 195-ös km-szelvény, a Hód-Mezőgazda Zrt. új székháza)

Megtisztelő részvételére számítunk!

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Megjelent az Állati növénykert folytatása!

- néprajz és történelem kedvelőinek
- állat- és növénykedvelőknek
- 0-100 éves korig

Megrendelhető az ÁT Kft-nél:

Tel.: 06 20 329 5227

racz.henriett@atkft.hu

Ára: 2 500 Ft

www.atkft.hu

10% kedvezmény
5 db vásárlása esetén

20% kedvezmény
10 db vásárlása esetén

I-II. kötet együtt
csak 4 500 Ft

ÚJ KÉMIAI ANALITIKAI LABORATÓRIUM GÖDÖLLŐN!

Gyors berendezések, korszerű és innovatív technológia.

- **Fibertec 8000 automata rostmeghatározó berendezés.**
- **Soxtec 8000 automata zsírmeghatározó berendezés.**
- **RapidN exceed automata fehérjeanalizátor (Dumas módszer).**

A Takarmányanalitikai Laboratóriumban tehát már lehetőség van egyedi paraméterek kémiai vizsgálatának megrendelésére is:

- nyersfehérje,
- nyerszsír,
- nyersrost, NDF, ADF, ADL,
- keményítő,
- össz cukor.

Fogadunk

- tömegtakarmányokat,
- abraktakarmányokat,
- melléktermékeket
(full fat, préselt és extrahált fehérjehordozók, fagyasztott áruk),
- TMR mintát (például csak nyersfehérje TMR-ből),
- **tejelő-, hízómarha-, borjú-, sertés-, baromfi- és nyúltápot!**

Információ:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.
Takarmányanalitikai Laboratóriuma
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

www.atkft.hu

Laborvezető:
Podmaniczky Tímea

tel.: +36 20 219 95 12
taklab@atkft.hu

Az Ő biológiája. A technológiánk alapja.

Használja ki teheneiben rejlő genetikai potenciált. Ehhez az immunerősítés leghatékonyabb eszközét adjuk segítségül — NutriTek®.

A Nutritek természetes módon támogatja a tehén saját immunrendszerét. Támogatja az állat egészségét és tejtermelését.

Egészséges állomány. Maximális produktivitás.

**Megoldások minden életszakaszban.
Kizárólag a Diamond V.**

Magyarországi forgalmazó

NutriTek®

Diamond V®

The Trusted Experts In Nutrition & Health®

További információért látogasson www.diamondv.com/nutritek oldalra

Redutox Toxinsemlegesítő Program

Vizsgálat alapján egyedi beltartalommal

**Telepspecifikusan összeállított
toxinsemlegesítő, adott állatfajra
adott toxinfertőzöttség esetén**

A **Redutox Program** alkalmazása során vállaljuk, hogy takarmányait rendszeresen bevizsgáljuk és ez alapján termékünket folyamatosan az Önök telepi viszonyaihoz adaptáljuk.

A Redutox alappillérei:

- Mikotoxinok megkötése és kiürítése az emésztőcsatornán és a kiválasztó rendszereken keresztül
- Immunrendszer aktiválása, támogatása
- Májregeneráció és sejtszintű antioxidánsok

TERMÉKDÍJ
A MAGYAR
MEZŐGAZDASÁGÉRT
I. DÍJ (2011)

PROFEED

BE GREAT BY INNOVATIONS!

Amikor a tőgy egészsége jelenti a gazdaság
egészségét, az

ubrolexin®

az, amire szüksége van.

Ha többet szeretne megtudni a tőgygyulladás első vonalbeli kezeléséről az
Ubrolexinnel, vegye fel a kapcsolatot Boehringer Ingelheim képviselőjével.

Ubrolexin intramammális szuszpenzió laktáló tejlő tehén részére
A.U.V.; Hatóanyag(ok): cefalexin (monohidrát formában) 200 mg,
kanamicin (monoszulfát formában) 100 000 NE; Alkalmazás előtt,
illetve további információért olvassa el a használati utasítást, vagy kér-
dezze a Boehringer Ingelheim képviselőjét; Boehringer Ingelheim RCV
GmbH & CoKG Magyarországi Fióktelepe, 1095 Budapest, Lechner
Ödön fasor 10.,

Ubrolexin a Boehringer Ingelheim Vetmedica GmbH bejegyzett védjegye.
Boehringer Ingelheim Allategyészségügy.

SAC RDS

FUTURELINE ELITE

- tőgybimbók automatikus mosása, szárítása,
- első tejsugarak külön fejése,
- tőgynegyedenkénti fejés,
- tőgynegyedenkénti fejőkehely leemelés – nincs vakfejés,
- minden fejőkehely leemelés utáni fertőtlenítése,
- tőgynegyedenkénti tej vezetőképesség mérés,
- automata fejés utáni tőgybimbó utófertőtlenítés és ápolás,

- automata egyedi lábvég fertőtlenítés,
- automata abrakadagolás,
- ivarzás és kérődzés megfigyelés,
- a tehenek GPS egyedi helymeghatározása az istállóban,
- egyedi tejmérés,
- egyedi válogatás,
- stressz mentes fejés – nyugodtabb, több tejet termelő állomány.

A világvezető borjúítatási technológia már Európában is elérhető

Már több mint 70 hazai felhasználó!

Oltógyomor 2 órával a tejítatást követően:

A táplálkozási eredetű hasmenést a vödörös tejítatásnál kimaradó nyálképződés okozza, amely miatt az oltógyomorban a tej pH-ja túl alacsony marad, és az egészséges alvadás helyett savanyodik. Emiatt a tej nem szilárdul meg a további emésztéshez, valamint a tejcukor lebontatlanul kerül a vékonybelekbe, ahol a kórokozók számára tápanyagforrást jelentenek.

Milkbar cumi

Egészséges egyenletes tejalvadás, 3 mg/g laktóz

Vödörös itatás

Darabos, savós tej, 12 mg/g feletti laktóz

Amit a BVD-ről tudni kell

A kórokozó (BVDV)

A szarvasmarhák vírusos hasmenésének (BVD) első leírása az 1940-s években először Nyugat-Kanadából, majd az Egyesült Államokból származik, akkor még a bélgyulladással és nyálkahártya-kifekélyesedéssel járó betegség oktatása ismeretlen volt. A 60-as években további vizsgálatok kiderítették, hogy a kórképek okozója ugyanaz a vírus (BVD V). A kórkép hamarosan hazánkban is megjelent, és manapság már világszerte előfordul. A vírus első izolálása az Egyesült Államokbeli Oregon államból származó vírusos hasmenésben (VD) szenvedő borjúból történt, ezt a BVD vírust Oregon C24V-nek nevezték el. A BVD vírust sejtkultúrákban okozott sejtkárosító hatásuk alapján citopatogén (CP) és nem citopatogén (nCP) biotípusra lehet osztani. Az nCP biotípus képes transzplacentárisan megfertőzni a magzatot, így felelős a perzisztens fertőzés (PI) kialakításában, amely a PI állatokon keresztül biztosítja a BVDV fennmaradását egy állományban. Genetikai különbségek alapján a BVDV törzseket két vírusfajba sorolják (BVDV-1 és BVDV-2). A BVDV-2 sokáig csak az amerikai kontinensen volt kimutatható, előfordulási aránya Európában pillanatnyilag 10%. Jelenleg Magyarországon csak a BVDV-1 genotípus fordul elő, BVDV-2-es típust eddig még nem mutattak ki.

A BVD által okozott gazdasági veszteségek

A BVD által okozott gazdasági károk számszerűsítése nem egyszerű feladat, hiszen a kórokozónak nemcsak a közvetlen kártétele jelentős, hanem a még sokszor nagyobb fokú közvetett is. Bár heveny BVD járvány manapság már ritkán fordul elő, de a kórokozó cirkulálása egy állományban számos közvetett problémát idézhet elő a telepen. A BVD a Q-láz kórokozójával (Coxiella burnetii) együtt jelentősen ronthatja az állományok szaporodásbiológiai mutatóit. Ezzel együtt az erős immunszuppresszív hatásuk következtében fogékonnyá teszik az állatokat más fertőzésekkel szemben, mint a tüdőgyulladás, tüdőgyulladás és lábvégbetegségek. Sokszor a tünetmentes, de BVDV-vel fertőzött borjak és növendék állatok testtömeg-gyarapodása csökken és az elhullási arány is növekszik.

Jogi szabályozás

Hazánkban a BVD fertőzöttség mértéke a legutóbbi felmérések szerint a gazdaságok viszonylatában 67,8%. A BVD az Európai Unióban nem tartozik a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségek közé, annak ellenére, hogy OIE listás betegség. A hazai szabályozás is csak a tenyésztők mentességét írja elő. Az Európai Unió kívüli ún. harmadik országokba (Törökország, Oroszország) irányuló tenyészállat export egyik feltétele a kivitelre szánt állatok egyedi BVD mentességének igazolása. Mivel a különböző európai államok eltérő védekezési stratégiákat alkalmaznak a betegséggel szemben, így nem alakult ki egységes európai szabályozás a BVD tekintetében.

A védekezés

Amennyiben az anyatehén a vemhesség 40. és 120. napja között nem citopatogén (nCP) BVD vírussal fertőződik, akkor az utód immunrendszere a vírust még tolerálja és a vírus-antigént sajátjaként fogadja el, így a született borjakban a BVD vírusa folyamatosan jelen marad és hosszú időn át képes ürülni. Nagyon fontos, hogy az immuntolerancia következtében az ilyen egyedek vakcinázása hatástalan marad! A védekezés egyik legfontosabb eleme az ilyen perzisztensen fertőzött és vírusürítő (PI) állatok felkutatása!

Magyarországon a nagylétszámú tejelő állományok mentesítése a 90-s években kezdődött el, több kevesebb sikerrel. A sikertelenség oka sokszor a nem megfelelően választott mentesítési stratégia, a következtelen vizsgálati módszerek és vakcinázási protokollok voltak.

A megfelelő diagnosztikai módszerek (Elisa, PCR, VN,) adekvát használata nagyban elősegítik a BVD elleni védekezést.

Vakcinázás

Egyes európai államokban, elsősorban a skandináv országokban, vakcina használata nélkül sikerült elérni az állományok BVD mentességét. Ez azért lehetett sikeres, mert jelentős százalékban egymástól távol elhelyezkedő kis családi gazdaságok dominálnak a tejelő tehenészeti ágazatban. Hasonló, skandináv modellel próbálkoztak a jóval nagyobb átlagos tehenlétszámmal rendelkező Csehországban, de ott ez a fajta mentesítés kudarcba fulladt.

Magyarországon az átlagos telepméret jóval nagyobb még a csehországinál is, így a BVD elleni mentesítés egyik fontos alappillére a módszeres és az egész állományra kiterjedő vakcinázás.

A vakcina kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy mely vakcinák alkalmasak teljes állomány oltására, és használhatók a vemhesség bármely szakaszában. Nagyon fontos, hogy minél hosszabb ideig tartó védettséget adjon az állatok számára.

Mivel Magyarországon a BVDV-1 genotípusa fordul elő és eddig BVDV-2 típust még nem mutattak ki, ezért nincs jelentősége a 2-es típus elleni vakcinázásnak, főként, hogy a BVDV-1 élővírusos vakcina keresztimmunitás révén védettséget ad a BVDV-2 genotípussal szemben is. (J.C.Thilbault et al.-2004). Természetesen a nagylétszámú állományok esetében óriási előny az olyan élővírusos vakcina használata, amelyet évente egy alkalommal kell használni, szemben az inaktivált vakcinák félévenkénti ismételt használatával.

Dr. Dobos Attila Msc, Mrcvs
Szarvasmarha Üzletág Vezető
HU-CZ/SK-Balkan Countries
Ceva Sante Animale

ARANOM CUT & MIX

Vízszintes vágó-keverő rendszer
5 művelet egy géppel
Mér, vág, kever, adagol és szállít
Nagy hatékonyságú lítium-ion akkumulátor
Sínpálya nélküli, rögzített nyomvonalak
Több napi takarmány betöltése
Hosszú szálas takarmányokhoz is alkalmas

ARAMIS II

Kötött pályás automata 5 az 1-ben etető robot
Kapacitás: 4 m³
Mér, vág, kever, adagol és szállít
Vízszintes vágó-keverő rendszer
Felső sín rendszer
Több napi takarmány betöltése
Hosszú szálas takarmányokhoz is alkalmas

ASTOR

Automata alomszóró berendezés
Különböző alomanyagok használatát teszi lehetővé
Függesztett, felső sín pályás rendszer
Nagyobb hatékonyság
Kevesebb alomanyag veszteség
Kisebb munkaerő igény
A szükséges alomanyag mennyisége meghatározható

STALLBOY

Automata alomrendező robot
Éjjel nappal elérhető friss takarmány
Növekvő tejtermelés, csökkenő költségek
Alkalmazható széna, szilázs és zöld takarmányokhoz is
Minden tehén, kecske és juh friss takarmányhoz jut
Egyszerű kialakítás, rögzített nyomvonalak
Munkaerő megtakarítás – Akár 10 alkalom/nap

Dairy-Dáv
É.É.É.

Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Terméke

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

Kelet- és Észak Magyarország

Szlovákia és Szerbia

Területi képviselő

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax+36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzás megfigyelő matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (drencs)

Infúzió

Borjú drencs itatók

Sperma melegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

Burkos vírusok, így a koronavírus ellen megfelelő hatékonyságú felületfertőtlenítők

Table 1. Active Ingredients and Their Working Concentrations Effective Against Coronaviruses

S/N	Active Ingredient (A.I.)	S/N	Active Ingredient (A.I.)
1	Accelerated hydrogen peroxide (0,5%) ^a	6	Isopropanol (5%) ^b
2	Benzalkonium chloride* (0,05%) ^b	7	Povidone-iodine (1% iodine) ^d
3	Chloroxylonol (0,12%) ^c	8	Sodium hypochlorite (0,05–0,5%) ^{d, e}
4	Ethyl alcohol (70%) ^d	9	Sodium chlorite (0,23%) ^b
5	Iodine in iodophor (50 ppm) ^b		

**Javasolt felhasználási koncentráció ahhoz,
hogy a fenti nemzetközileg javasolt hatóanyagtartalmat elérjük:**

AseptoSupra 7%-os koncentráció (5 perc behatási idővel, tiszta felületen).		Incimaxx T OTH engedély: 9005-4/2019/JIF 10°C; 2.0%; 15 perc; alacsony szennyeződés mellett (EN14675) 10°C; 2.5%; 5 perc; alacsony szennyeződés mellett (EN14675) 10°C; 3.0%; 5 perc; magas szennyeződés mellett (EN14675)	
IncimaxxAqua SD 1,4% -os koncentráció.			
Incimaxx DES-N: OTH engedély: JKF/14979-5/2016 2% 30 perc tiszta felületen (EN14675) (PT3) 2% 30 perc szennyezett felületen (EN14675) (PT2, PT4)		Romit BF 1%-os koncentráció.	

Csökkentse a borjak megbetegedésének kockázatát az Ecolab tisztító- és fertőtlenítő szereivel!

- ✓ Inciprop® FARM
- ✓ Incimaxx® DES-N
- ✓ Incimaxx® T

- ▲ Minimális költség
- ▲ Maximális higiéniai védelem a betelepítés előtti ketrectisztítás- és fertőtlenítéskor

Ecolab-Hygiene Kft.
1139 Budapest
Vaci ut 81-83
Tel: 06/1886 1315
www.ecolab.hu

További információ:
Animal-Hygiene Kft.
Kiss Attila: 30/229 6794
Molnár Helén: 30/952 9678
Molnár Bettina: 30/334 2592

ECOLAB®

Ha többet akar adni a megszokottnál

Tárja fel a bendőben
rejlő lehetőségeket

RUMIFLOR ÉS COMBI PLUS FOLYÉKONY TAKARMÁNYOK

Természetes eredetű fehérje és különböző forrásból származó cukrok tökéletes kombinációja, mely támogatja a kiegyensúlyozott takarmányadagot, és segít elérni a tehenek maximális teljesítményét.

ED&F MLP Hungary Kft.
7700 Mohács,
Budapesti országút 31

westwayfeed.hu
t.. +36 30 645 2554

A legjobb védett energia forrás

Kiváló védett energia az Ön tehenei számára

- A magas termelésű tehenek energia ellátásának javítása
- Stabil a bendőben, de a vékonybélben könnyen emészthető
- Gazdaságos tejtermelést biztosít

Innovációs
jutalom nyertese

ÁLLATI TAKARMÁNY

deukalac UDP

Bypass protein

Kiváló minőségű fehérjeforrás, rendkívüli a kihasználhatósága

- A jobb emészthetőségű rostok miatt többletenergia
- Az esszenciális aminosavak gazdag forrása
- Magasabb tejhozam

licensed by

Képviselőnk Magyarországon

Raffai János • +36/30/20-77-883 • magyarorszag@fanon.hr

Gazdaképző Kft.

5002. Szolnok, Keszeg u.15.

Tel./Fax: 56/420-895 – 56/420-896

E-mail: info@alcsiredkft.t-online.hu

Gazdaképző Kft. 2020. II. félévi oktatási programja

2020. szeptember 21 – 25-ig

HOLLAND MÓDSZERŰ CSÜLÖKÁPOLÓ TANFOLYAM (szarvasmarha)

(1 hetes elméleti és gyakorlati képzés)

póttanfolyam: 2020. október 26-30-ig

***

2020. szeptember 28 – október 23-ig

SZARVASMARHA INSZEMINÁTORKÉPZŐ TANFOLYAM

(4 hét bentlakásos, + 5 hét üzemi gyakorlat)

***

2020. október 05 – 09-ig

ULTRAHANGOS PETEFÉSZEK ÉS MÉH VIZSGÁLATOK SZARVASMARHÁN

(4 napos képzés – elméleti és gyakorlati képzés)

végzett állatorvosok és inszeminátorok részére)

póttanfolyam: 2020. november 02 – 06-ig

***

2020. október 12 – 14-ig

ELLETŐMESTER KÉPZÉS TANFOLYAM

(3 napos elméleti képzés)

póttanfolyam 2020. november 09 – 11-ig

***

A fenti tanfolyamokra szállást igény szerint kedvezményesen biztosítunk!

KIHELYEZETT FEJŐGÉPKEZELŐI, ÁLLATJÓLÉTI ÉS TEJHIGIÉNIAI TANFOLYAMOT ÉS SZAPORODÁSBIOLOGIAI HELYZET FELMÉRÉSÉT ÉS SZAKTANÁCSADÁST

felkérésre, külön megállapodás alapján folyamatosan vállalunk.

***A fentiektől eltérő időpontokon kívül is szervezünk tanfolyamokat kellő
létszám esetén!***

***

Jelentkezni e-mailben: info@alcsiredkft.t-online.hu – vagy 56/420-895, 420-896
telefonszámon lehet!! vagy a 06 30/174-4494 mobil elérhetőségen.

Az érdeklődők részére bővebb tájékoztatót és jelentkezési lapot küldünk!

MAGAS ROSTEMÉSZTHETŐSÉG, NAGYOBB TEJHOZAM!

AAPOTHEOZ
LG 31.558
SHANNON
LG 31.479
LG 34.90

Milk⁺

SÁNTASÁGOK: A CSÜLKÖK KARBANTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES VITAMINOK ÉS ÁSVÁNYI ANYAGOK

Dr. Cristiano Ossensi, Dr. Nicola Penzo és Dr. Laura Gasparini írása

A tejelő tehén állományokban található lábvég elváltozások gyakorisága 4,5-30% között váltakozik, és gazdasági kártétel szempontjából a harmadik helyet foglalják el a terméketlenség és a tüdőgyulladás után. Ezen problémák megelőzésében különféle aspektusokat kell figyelembe venni: állomány kezelési, higiéniai és takarmányozási szempontokat. Szakembereink különböző takarmányozási megoldásokat kínálnak a lábvégek jóllétének biztosítására, melyet követően a bőrgyulladás kezelése és a lábfürdők alkalmazása kell, hogy kövessen.

ÁSVÁNYI ANYAGOK

Cink (Zn) Kulcsfontosságú a szerepe a lábvégeknél a keratinizációban. Katalitikus hatású, mivel a cink-fém-enzimek a keratinociták differenciálódásának szerves összetevői. Strukturális szerepe van, mert kulcsfontosságú a strukturális fehérjék kialakulásának folyamatában a keratinizáció során. Szabályozza a sejtek differenciálódásának folyamatát. **A cink a rézzel együtt a szuperoxid-dizmutáz enzim (SOD) alkotóeleme, mely rendkívül fontos antioxidáns, mivel megvédi a sejtmembránt a szuperoxid gyök mérgező hatásától.**

Kalcium (Ca) Alapvető fontosságú a keratinizáció és a szaruképződés folyamatában. Szükséges az epidermiszben található transzglutamináz aktiválásához, így hiánya a szaruban található érett sejtek számának csökkenését eredményezi. **Az ellés körüli hipocalcaemia befolyásolja az epidermiszben található sejtek differenciálódásának a metabolizmusát.**

Réz (Cu) A szubklinikai rézhiányban szenvedő szarvasmarhák érzékenyebbek a saroksérülésekre, talpfekélyre és -gyulladásra. A citokróm-c oxidáz rendszer elégtelen működése csökkentett sejtlégzést és oxidatív foszforilációt okoz, ezáltal a keratinociták differenciációjához szükséges energia nem lesz elegendő (Linder, 1996). **A szuperoxid-dizmutáz enzim alkotóit ld. a cinknél.**

Szelén (Se) A glutation-peroxidáz alapvető alkotója. Hatékony antioxidáns, mely megvédi mind az intracelluláris, mind az extracelluláris lipidmembránt az oxidatív károsodástól. **A túlzott szelénbevitel káros lehet a keratinociták kialakulására, így figyeljünk a túladagolás elkerülésére.**

Mangán (Mn) Indirekt hatása van a csontosodási folyamatokban betöltött szerepe által. Mangánhiányos állatokban váz fejlődési rendellenességekkel, deformált ízületekkel és megrövidült inakkal találkozhatunk.

VITAMINOK

A-vitamin Szükséges a sejtek differenciálódásához (genetikai expresszió stimulációjában vagy inhibíciójában). **Szerepe van a növekedésben, a csontvázrendszer és a bőrreteg szöveteinek normális fejlődésében és fenntartásában.** (NRC, 2001)

D-vitamin A kalcium metabolizmus fontos szabályozója. A koleszterinből származik és befolyásolja a szaru keratinizációját is. Biológiaiilag aktív formájában - 1,25 (OH) 2D3 - a D-vitamin szükséges a Ca²⁺ visszacsívódás szabályozásában is, **és a csontokból történő mobilizációjában, ill. beépülésében.**

E-vitamin Celluláris antioxidánsként a sejtmembrán és a lipid alkotórészek fenntartásában van szerepe. E-vitamin hiány esetén az átállási időszak során stressznek kitett állatoknál megnövekedhet a sántaságok száma és a rossz minőségű szaruképződés előfordulása. **Fontos szerepet tölt be a keratinizált szövetek integritásának biztosításában.**

Biotin vagy B7- vitamin (B8 a franciáknál, H-vitamin a németeknél), vagy koenzim. Rendes körülmények között a biotin az egyik kémiaiilag legstabilabb vitamin. Alapvető szerepe van a bendő mikroflórájának kialakításában és az állati szer-

vezet metabolizmusában.

Bendő

- Normál esetben a bendőben szintetizálódik. Savas étrendnél vagy alacsony takarmány adagnál (koncentrátumok) észrevehetően alacsonyabb mértékben termelődik (>50%).
- Az átállási időszakban és a tejtermelés első 100 napjában elégtelen lehet a biotin termelés, így fokozott metabolikus folyamatokat eredményezve.
- Esszenciális vitamin a bendőben található 3 fő cellulózbontó baktérium számára és így fontos szerepet tölt be a cellulózbontásban.
- Egy mikrobiális enzim (metilmalonil-CoA-karboxiláz) kofaktora a propionát szintézisben.

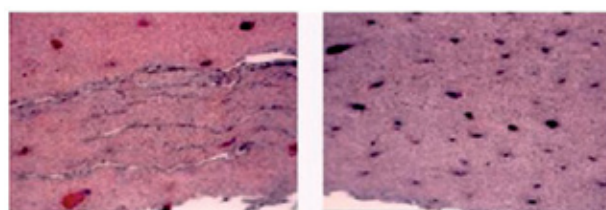
Állati szervezet

- A kofaktor enzimnek számos metabolikus folyamatban van szerepe, úgy mint:
  - ➔ a hosszú szénláncú zsírsavak bioszintézisében

- ➔ a propionát metabolizmusban és a normál vércukorszint fenntartásában

- ➔ részt vesz a leucin katabolizmus reakcióiban

- ➔ tápláló-, esszenciális (biotin enzim dependens) a keratin szintézisben (bőr, szőr, csülök, ízületek) és az intercelluláris sejtadhéziós molekulákban (ICS), a keratinizáció két fő metabolikus folyamatában. A biotin a cinkkel együtt lehetővé teszi, hogy erős, sértetlen csülökfal alakuljon ki, mely a környezeti hatásokkal szemben rendkívül ellenálló.

Before (left) and after 12 months supplemental biotin in dairy cow.

Forrás: Schmid, 1994

FERTŐZŐ EREDETŰ SZARVASMARHA LÁBVÉG BETEGSÉGEK

A szarvasmarhák lábvégeinél különböző patológiás folyamatok alakulhatnak ki.

A lábvégek megbetegedéseit két fő csoportra oszthatjuk:

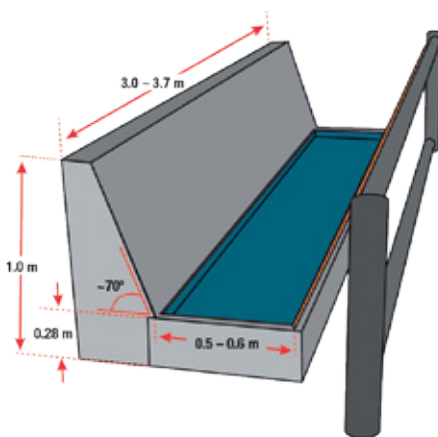
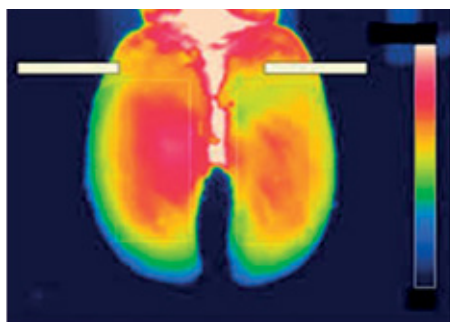
• **Fertőző betegségek:** interdigitalis dermatitis, digitalis dermatitis, és interdigitalis flegmone

Metabolikus eredetű megbetegedések: diffúz aszeptikus pododermatitis vagy savós csülökirha gyulladás.

A lábvégek fertőző eredetű megbetegedéseinél a patogén kórokozók a lábvégek lágy szöveteiben kolonizálódnak a felszíntől a mélyebb rétegekig átfogóan, először az epidermiszben, később a dermiszben, majd a bőr alatti kötőszövetben.

A jelenleg ismert fertőző betegségek multifaktoriális kóroktanúak, mely szerint a fertőző okot fenntartják az állat környezetéből származó ubikviter baktériumok.

A digitalis dermatitis, mint a sántaságért felelős egyik legfontosabb ok, minden bizonnyal az egyik legnagyobb kihívás a szarvasmarhák csülökápolásában. Ez a rendkívüli fájdalommal járó, hosszan

fennálló kórkép komoly gazdasági károkat okoz mind a hozamcsökkenés miatt, mind a helyi és szisztémás kezelési költségek miatt. A baktériumok terjedésének lassítására, ill. a kezdődő kialakulás megfékezésére kitűnő módszer a csoportos lábfürdők alkalmazása.

Lábfürdők: hogyan és hányszor alkalmazzuk?

Min múlik a lábfürdők hatékonysága?

Mindenképp egy hatékony, biztonságos és bőrbarát szert kell alkalmazni lábfürdők készítésére. Ezen kívül fontos, hogy teljesen elfedje a csülköt és a bőrt, hogy a láb teljesen belemélyedjen a fürdőbe. Csak így képes kifejteni a hatását az elkészített oldat.

Így egy hatékony lábfürdő készítésénél az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- a fürdő kialakítása
- a csülökmosó elhelyezése
- folyamatos kezelés
- a kezelések gyakorisága

- aktív hatóanyag, vagy mix koncentrációja, az elkészített oldat pH-ja
- az elváltozások korai felismerése és az akut sérülések egyedi kezelése: meg kell róla győződni, hogy a kifehélyesedett lábvégű állatok is átmennek a fürdőn.

Mindenképp el kell kerülni, hogy a telepeken a lábfürdő legyen a fertőzési forrás! Ezért fontos, hogy hol alakítsuk ki a lábfürdőt a telepen belül. Törekedni kell arra, hogy az állatok folyamatosan haladjanak át a lábfürdőn a fejés után, megakadályozva az összezsúfolódást, a nyomásból eredő sérüléseket és így a stresszt, így előnyben részesítjük a szilárd, fix fürdőket a mobilfürdőkkel szemben.

SZAKÉRTŐK AJÁNLÁSA

ZINCOTRIS P

**Ásványi anyag kiegészítés
a szarvasmarhák csülkeinek,
lábainak és bőrének
regenerációjához.**

Dolgozz velünk!

A magyarországi értékesítési hálózatunk megerősítésére olyan új munkatársakat keresünk, akik takarmányozási szakembereink, illetve állatorvosaink támogatásával a szarvasmarha-, sertés- és baromfitelepek felé végzett értékesítési tevékenységben szeretnének részt venni.

Penzo Nicola: +36 307300941

Szeretné igényelni ingyenes szolgáltatásainkat?

Szaporodásbiológiai - Tejtermelési -
Tőgyegészségügyi - elemzés.
Azonnali eredményt nyújtó NIRS-analízis.

Nicola Penzo: +36307300941
Kiss Tünde: +36703286399
Gyorgy Vajda +36 706263434

30 ORSZÁG
ÉVI 38 MILLIÓ TONNA KEZELT SZILÁZS

SCHAUMANN
ERFOLG IM STALL

BONSILAGE – EGYÉNI IGÉNYEKRE SZABOTT SILÓTARTÓSÍTÓK

Homo- és heterofermentatív baktériumok alapanyaghoz és betakarítási körülményekhez igazított kombinációja

A BONSILAGE KUKORICÁHOZ AJÁNLOTT TERMÉKEI KÖZÜL ÖN IS MEGTALÁLJA MEGFELELŐT!

BONSILAGE FIT M

termeljen propilén-glikolt a szilázsban

- ✓ biztosítja a kukoricaszilázs minőségét
- ✓ javítja az aerob stabilitást
- ✓ javítja az emészthetőséget
- ✓ $2,5 \times 10^{11}$ CFU tejsavbaktérium/g
(BONSILAGE FIT M: $3,0 \times 10^{11}$)

BONSILAGE SPEED M

silóbontás már két hét után

BONSILAGE MAIS

jobb emészthetőség, magasabb energiatartalom

BONSILAGE CCM

a CCM savas kezelésének gazdaságos alternatívája

A BIZTONSÁGOS SZÉNAKÉSZÍTÉSHEZ

SCHAUMASIL® Supra NK

Takarmánykeverékek és alapanyagaik-
Erjesztett takarmányok-
Magas szárazanyagtartalmú bálázott
alapanyagok tartósításához

Szarvas Péter
Fridinger Ferenc
Bonnay Victor

Kelet- Magyarország
Dunántúl
ügyvezető

+36 30 598 6531
+36 30 459 4940
+36 20 316 7404

H. Wilhelm Schaumann
Állattakarmányozási Kft.
E-mail: info@schaumann.hu
www.schaumann.hu

VetDiaLab Állatorvosi Diagnosztikai Laboratórium Kft.

AKKREDITÁLT VIZSGÁLÓLABORATÓRIUM

Vizsgálunk és mérünk!

Gazdasági haszonállatok szerológiai és biokémiai vizsgálata

Szarvasmarha

Szerológiai vizsgálatok vérből:

- Brucellózis, Leukózis, IBR gB,
IBR gE, BVDV Ag, BVDV Ab,
Paratuberkulózis ELISA

Vemhességmeghatározás vérből:

- 28 naptól a vemhesítés után
- 98%-os megbízhatóság

Biokémiai vizsgálatok:

- Állományszintű anyagcsereprofil
(takarmányhasznosulási vizsgálat)
- Májpanel
- Elfekvő tehén panel vizsgálatok

A vizsgálatok elszámolása a 148-as rendelet alapján is történhet

VetDiaLab

+36 20 536 7682

Hartman Zsolt

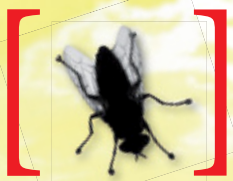
www.verlabor.hu

vetdialab@gmail.com

KÜLSŐ PARAZITÁK ELLENI VÉDELEM

Deltanil
POUR ON
10mg/ml

Hatékonyság és kényelem

- Új, deltametrin tartalmú pour-on készítménycsalád
- Olajos vivőanyag: alacsony dózisban is hatékony
- Innovatív kiszerezés: Flexibag®
- Nagyon hosszú eltarthatóság
- Tej esetében nincs ételmezés-egészségügyi várakozási idő

AZ ÁLLATGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNY NEVE: Deltanil 10 mg/ml ráöntő oldat szarvasmarha és juh részére. HATÓANYAGOK ÉS EGYÉB ÖSSZETEVŐK MEGNEVEZÉSE : 1 ml tartalmaz: Hatóanyag: Deltametrin 10 mg Enyhén sárga, áttátszó, olajos oldat. JAVALLAT(OK): helyileg alkalmazható készítmény szarvasmarhánál tetvek és legyek; kifejezett juhoknál kullancsok, tetvek, paklincsek és légylárvák; bárányoknál tetvek és kullancsok okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Szarvasmarha: Szórtetvek és vészivő tetvek (Bovicola bovis, Solenopotes capillatus, Linognathus vituli és Haematopinus eurysternus) által okozott fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Vészivő és nyugtalanító legyek (Haematobia irritans, Stomoxys calcitrans, Musca fajok és Hydrataea irritans) elleni kezelés és védekezés támogatására. Juh: Kullancsok (Ixodes ricinus), tetvek (Linognathus ovis, Bovicola ovis), paklincsek (Melophagus ovinus) és légylárvák (általában Lucilia fajok) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Bárányok: Kullancsok (Ixodes ricinus) és tetvek (Bovicola ovis) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. ELLENJAVALLATOK: Nem alkalmazható lábadózó vagy beteg állatoknál. Nem alkalmazható a hatóanyaggal vagy bármely segédanyaggal szembeni túlérzékenység esetén. CÉLLÁLLAT FAJ(OK): Szarvasmarha és juh. ADAGOLÁS, ALKALMAZÁSI MÓD(OK) CÉLLÁLLAT FAJONKÉNT: kizárólag külsőleg alkalmazható! Adagolás: Szarvasmarha: 100 mg deltametrin / állat, ami 10 ml készítménynek felel meg állatonként. Juh: 50 mg deltametrin / állat, ami 5 ml készítménynek felel meg állatonként. BÉRELTETÉS-EGÉSZSÉGÜGYI VÁRAKOZÁSI IDŐ: Szarvasmarha: Hús és egyéb ehető szövetek: 17 nap Tej: 0 óra Juh: Hús és egyéb ehető szövetek: 35 nap Tej: 0 óra

Virbac

Shaping the future of animal health

www.virbac.hu • Telefon:(70)3387178 • (70)3387179 • (70)3387177

AZ

TEHÉNFİGYELŐ RENDSZERE

Szaporodás	Egészségi állapot	Technikai jellemzők
Pontos ivarzásfelismerés – optimális termékenyítési időszak	Kérődzésfigyelés (perc)	Transzpnderek egyszerűen átrakhatóak egyik állatról a másikra
Ellés előrejelzés	Nehéz ellési riasztás	Transzponder élettartama min. 7 év
Rendszertelen ivarzó állatok jelentése	Korai betegségfelismerés	Ingyenesen frissíthető szoftver – a transzponderen is!
80 napon túl nem ivarzó állatok kigyűjtése	Takarmányfelvétel	Biztonsági mentés PC-re és felhőbe*
Visszaivarzó állatok jelzése	Hőstressz	Bármikor, bárhol több eszközről is elérhető*
Beállítható riasztások e-mailben vagy sms-ben , ivarzás, vészjelzés, technikai probléma esetén Nemzetközi távszervíz – folyamatos ingyenes szoftverfejlesztés a meglévő eszközökre is		
Modulrendszerűen bővíthető, képes kezelni:		
válogatókaput	fejőházat**	egyedi abrakolót
Kompatibilis a RISKÁ és TALP telepírányítási rendszerekkel		
Internet nélkül is működik		

* internetkapcsolat esetén

**kompatibilis tejmenyiségmérő használata esetén

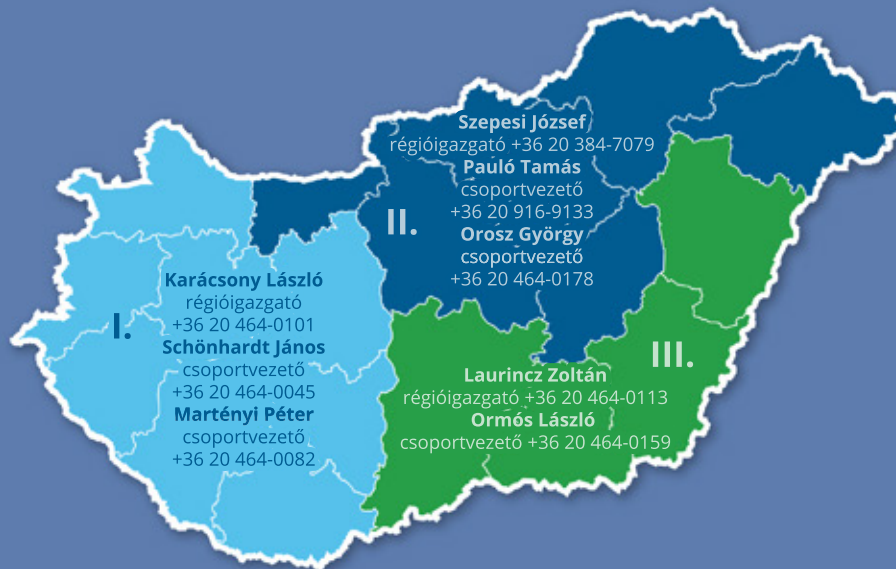

H-8500 Pápa, Jókai u. 76.
T/F.: +36 89 511 015 Mobil: +36 30 687 6102
www.fejesteknika.hu

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • +36 20 406-7084 • atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • +36 20 229-4965 • kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló Részleg** • +36 20 229-4965 • tejlabor@atkft.hu
- **Analitikai és ÁEÜ Diagnosztikai Laboratóriumi Részleg** • +36 20 229-4965, +36 20 464-0147 • analitika@atkft.hu
  - o **Mikrobiológiai Laboratórium** • +36 20 562-3437 • mikrobi@atkft.hu

Takarmányozási Igazgatóság • +36 20 219-9512, +36 20 382 7153 • taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • +36 20 464-0022 • enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936 • somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147 • monostori.attila@atkft.hu

